

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Ekonomické vztahy České republiky a Francie

Economic Relations between the Czech Republic and France

Kateřina Ondrová

Cheb 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Ekonomické vztahy České republiky a Francie“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Chebu dne 2. května 2012

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu své bakalářské práce paní Ing. Haně Kunešové za její pomoc a podporu při vypracování této práce, za její konzultace, rady a připomínky.

Obsah

Úvod.....	5
1 Formy mezinárodních ekonomických vztahů.....	6
1.1 Mezinárodní obchod.....	6
1.1.1 Struktura mezinárodního obchodu.....	7
1.1.2 Faktory ovlivňující mezinárodní obchod.....	9
1.1.3 Obchodní politika	9
1.1.4 Společná obchodní politika EU	13
1.1.5 Formy podpory obchodu.....	14
1.1.6 Význam mezinárodního obchodu pro ekonomiky obecně	15
1.1.7 Hlavní vývozci a dovozci zboží.....	15
1.1.8 Mezinárodní organizace v oblasti obchodu	16
1.2 Mezinárodní pohyb kapitálu	18
1.2.1 Přímé zahraniční investice	19
1.2.2 Portfolio investice, vklady a úvěry	21
1.2.3 Liberalizace mezinárodního pohybu kapitálu.....	22
2 Ekonomické vztahy České republiky a Francie.....	23
2.1 Ekonomická charakteristika zemí	23
2.1.1 Česká republika.....	23
2.1.2 Francie	26
2.2 Vztahy České republiky a Francie v letech 1989 - 2004	30
2.2.1 Obchodní vztahy	32
2.2.2 Pohyb kapitálu	33
2.3 Vztahy České republiky a Francie po vstupu ČR do EU	34
2.3.1 Obchodní vztahy	35
2.3.2 Pohyb kapitálu	39
2.3.3 Nástroje podpory mezinárodních ekonomických vztahů.....	44
Závěr	46
Seznam tabulek	47
Seznam zkratk	49
Seznam použité literatury	51

Úvod

Toto téma jsem si pro svou bakalářskou práci vybrala hlavně z toho důvodu, že studuji francouzštinu a k Francii mám velmi kladný vztah. Na Francii oceňuji především mentalitu místních lidí a gastronomii. Sama jsem měla příležitost díky programu ERASMUS ve Francii studovat a tento studijní pobyt nemůžu víc než chválit. Zajímám se nejen o historii, ale i o současné dění v této zemi, a proto jsem se ve své bakalářské práci zaměřila na vzájemné česko-francouzské ekonomické vztahy.

Cílem mé práce je charakterizovat a zhodnotit obchodní a kapitálové vztahy mezi Českou republikou a Francií. Francie je jedním z největších obchodních partnerů České republiky, proto bych ve své práci chtěla poukázat na vývoj obchodních i kapitálových vztahů, a to od roku 1989 až do současnosti. Zaměřit se na změny v rámci ekonomických vztahů obou zemí, na které měl vliv vstup České republiky do Evropské unie.

Svou práci jsem rozdělila na dvě části. V první části jsem charakterizovala mezinárodní obchod a mezinárodní pohyb kapitálu. Z hlediska mezinárodního obchodu jsem se zaměřila na jeho strukturu, faktory, které ho ovlivňují, obchodní politiku a formy podpory. Z hlediska mezinárodního pohybu kapitálu jsem se věnovala přímým zahraničním investicím, portfolio investicím a vkladům a úvěrům.

V druhé části své práce jsem se zaměřila nejprve na ekonomickou charakteristiku obou zemí zvlášť, kde jsem nastínila jejich současnou ekonomickou situaci, jejich komoditní a teritoriální strukturu a přímé zahraniční investice. Dále jsem se zabývala ekonomickými vztahy České republiky a Francie v letech 1989 až 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie a vzájemnými ekonomickými vztahy po vstupu České republiky od Evropské unie.

Problematikou pohybu pracovních sil jsem se ve své práci nezabývala, jelikož v České republice působí jen nepatrná část francouzských pracovníků a informace o počtu českých pracovníků ve Francii jsou velmi omezené.

1 Formy mezinárodních ekonomických vztahů

„Mezinárodní ekonomické vztahy jsou vztahy, které vznikají mezi subjekty náležícími do různých státních či mezinárodních celků nebo vztahy mezi těmito celky, pokud samy vystupují jako subjekty. Mezinárodní ekonomické vztahy se rozvíjejí na základě mezinárodní dělby práce“. (Kunešová a kol., 2005, str. 41)

1.1 Mezinárodní obchod

Mezinárodní obchod neboli zahraniční obchod je nejstarší formou mezinárodních ekonomických vztahů. Je definován, jako směna zboží nebo služeb různých subjektů určitého státu v rámci celého světového hospodářství.

Mezi hlavní důvody uskutečňování mezinárodního obchodu patří různé přírodní a klimatické podmínky (jednotlivé země jsou odlišně vybaveny přírodními zdroji a leží v odlišných klimatických a geografických podmínkách), dále pak rozdíly v preferenci spotřebitelů (obyvatelé různých států mají odlišné preference ve spotřebě) a snaha o zvyšování efektivity výroby (nutnost vyrábět určité množství zboží, aby byl realizován zisk). Každá země může mít v mezinárodním obchodě buď absolutní, nebo komparativní výhodu.

Absolutní výhoda je schopnost jedné země vyrábět komoditu levněji (tj. s větším výstupem na jednotku vstupu) než druhá země. Existence absolutní výhody však neznamena, že první země může tuto komoditu úspěšně vyvážet do druhé země (ta může mít komparativní výhodu). Strukturu mezinárodního obchodu tedy určuje komparativní výhoda a ne absolutní výhoda jedné země vůči druhé.

Teorie komparativní výhody nám říká, že každá země se specializuje na výrobu a vývoz těch statků, které může vyrábět s relativně nižšími náklady (kde je relativně efektivnější než jiné země), naopak každá země bude dovážet ty statky, které vyrábí s relativně vyššími náklady (kde je relativně méně efektivní než jiné země). Země budou uskutečňovat mezinárodní obchod i v případě, pokud by měla jedna země výhodu při výrobě obou statků. (Kubišta a kol, 1999)

1.1.1 Struktura mezinárodního obchodu

Struktura mezinárodního obchodu velmi úzce souvisí se Světovým trhem. „Světový trh je sféra oběhu světového hospodářství, která propojuje zbožně peněžními vztahy jednotlivé národní celky a jejich trhy. Světový trh vznikl během 19. století. S jeho vznikem se urychlila směna zboží v mezinárodním měřítku a vytvořily se předpoklady pro zefektivnění ekonomického vývoje v jednotlivých zemích. Světový trh je výsledkem vývoje mezinárodních tržních vztahů a představuje nejvyšší formu tržních vztahů, které v průběhu vývoje zboží výroby vznikly“ (Kunešová a kol., 2005, str. 45)

Světový trh můžeme zkoumat dle dvou hledisek. Z hlediska skladby zboží, tedy z komoditního hlediska, a z hlediska územního, tedy z teritoriálního hlediska.

Komoditní struktura mezinárodního obchodu nám říká, které druhy zboží jsou na světovém trhu předmětem obchodu. Mezinárodní obchod můžeme rozdělit na obchod s primární produkcí a na obchod se zpracovanými produkty. Do obchodu s primární produkcí řadíme zemědělské produkty, včetně potravinářského průmyslu, nerostné suroviny, elektřinu a paliva. Obchod se zpracovanými produkty zahrnuje výrobky metalurgie a chemie, stavební hmoty, výrobky lehkého průmyslu a výrobky kovozpracujícího průmyslu a elektrotechniky.

V minulosti převládala mezinárodní směna založená na mezinárodní dělbě práce vycházející z přírodních podmínek. S postupným rozvojem vědecko-technického rozvoje dochází k mezinárodní dělbě práce ve zpracovatelském průmyslu. V dnešní době v komoditní struktuře mezinárodního obchodu dominují výrobky zpracovatelského průmyslu, na hodnotě světového obchodu se podílejí nejvíce nerostné suroviny a paliva.

Zbožová struktura světového obchodu odpovídá stupni ekonomického rozvoje dané země. U vyspělých zemí převládá zpracovatelský průmysl a u rozvojových zemí dominují zemědělské výrobky a paliva.

Teritoriální struktura se zabývá světovým trhem z hlediska územního. Nejdříve existoval místní trh, kde se uskutečňovaly koupě a prodeje na jednom místě. Spojením několika místních trhů v rámci národního hospodářství jednoho státu vznikl vnitřní (národní) trh. Se vznikem vnitřního trhu se začaly odstraňovat překážky oddělující jednotlivé trhy. Spojením vnitřních (národních) trhů několika zemí v určité oblasti

vznikl regionální trh. „Světový trh je definovaný, jako souhrn koupí prodejů mezi obchodními partnery všech zemí světa v průběhu určitého období“. (Kunešová a kol., 2005, str. 45)

„V rámci zahraničně obchodní směny převažují obchody na regionální úrovni nad obchody meziregionálními. Na regionální úrovni je realizováno, více jak polovina objemu světového obchodu se zbožím“. (Svatoš a kol., 2009, str. 39)

Z tabulky uvedené níže, je patrný vývoj teritoriální struktury světového exportu a importu od roku 1973 do roku 2010.

Tabulka 1: Vývoj teritoriální struktury zahraničního obchodu (v %)

	Import					Export				
	1973	1983	1993	2003	2010	1973	1983	1993	2003	2010
	hodnota v mld. USD					hodnota v mld. USD				
Svět	594	1882	3786	7695	15077	579	1838	3676	7377	14851
	podíl v %					podíl v %				
Svět	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Severní Amerika	17,2	18,5	21,4	22,4	17,8	17,3	16,8	18,0	15,8	13,2
Jižní a Střední Amerika	4,4	3,8	3,3	2,5	3,8	4,3	4,4	3,0	3,0	3,9
Evropa	53,3	44,2	44,6	45,0	38,9	50,9	43,5	45,4	45,9	37,9
Německo	9,2	8,1	9,0	7,9	7,1	11,7	9,2	10,3	10,2	8,5
Francie	6,4	5,6	5,7	5,2	4,0	6,3	5,2	6,0	5,3	3,5
Velká Británie	6,5	5,3	5,5	5,2	3,7	5,1	5,0	4,9	4,1	2,7
Itálie	4,7	4,2	3,9	3,9	3,2	3,8	4,0	4,6	4,1	3,0
Společenství nezávislých států	x	x	1,2	1,7	2,7	x	x	1,5	2,6	4,0
Afrika	3,9	4,6	2,6	2,2	3,1	4,8	4,5	2,5	2,4	3,4
Střední východ	2,7	6,2	3,3	2,8	3,7	4,1	6,8	3,5	4,1	6,0
Asie	14,9	18,5	23,7	23,5	29,9	14,9	19,1	26,1	26,2	31,6
Čína	0,9	1,1	2,7	5,4	9,3	1,0	1,2	2,5	5,9	10,6
Japonsko	6,5	6,7	6,4	5,0	4,6	6,4	8,0	9,9	6,4	5,2

Zdroj: WTO, International Trade Statistics, 2012

Nejvýznamnější nárůst podílů na světovém exportu a importu od roku 1973 do roku 2010 zaznamenaly Evropa a Asie. Evropa dosáhla nejvyššího podílu na světovém

exportu a importu v roce 1973, od té doby její podíl klesá. Zato podíl Asie na světovém exportu a importu neustále roste. Severní, Střední a Jižní Amerika naopak zaznamenávají pokles, jak v oblasti exportu, tak i importu.

Většina hodnoty obratu světového obchodu se v současnosti realizuje prostřednictvím vzájemné obchodní směny mezi několika málo zeměmi. Nejvyšší podíl na světovém obchodu mají země Evropy (Německo, Velká Británie, Francie, Itálie, země Asie (Japonsko a Čína) a země Severní Ameriky. (Svatoš a kol., 2009)

1.1.2 Faktory ovlivňující mezinárodní obchod

Mezinárodní obchod je ovlivňován nejrůznějšími vnějšími vlivy. Faktory ovlivňující mezinárodní obchod můžeme rozdělit na objektivní a subjektivní.

Objektivní faktory zahrnují zejména geografické a klimatické faktory. Geografická poloha země je velmi důležitá z hlediska obchodu. Mezinárodní obchod je ovlivněn tím, zda má daná země splavné řeky, přístup k moři, hory, lesy, nížiny, jestli leží v pásmu litosférických desek a hrozí jí riziko zemětřesení. Mezi klimatické faktory řadíme především srážkové poměry a rozložení srážek, rizika záplav, bouře, tajfuny, dále pak zdroje surovin a dostatek vody. Tyto faktory jsou dány, země je musí respektovat a přizpůsobit jim svou národohospodářskou koncepci. Mezi objektivní faktory patří i ekonomická vyspělost měst a venkova a jejich jednotlivých oblastí. Mezi subjektivní faktory řadíme především vlivy státu, jeho institucí a dalších činitelů. Ti se snaží objektivní faktory eliminovat, využívat a usměrňovat. (Svatoš a kol., 2009)

1.1.3 Obchodní politika

Dalším z faktorů ovlivňujících mezinárodní obchod je obchodní politika. Kubišta obchodní politiku definuje, jako „souhrn záměrů, strategií, zásad, opatření, nástrojů, smluv a institucí, jejichž prostřednictvím vlády států ovlivňují zahraničně obchodní vztahy podnikatelských subjektů a vnitřní ekonomický vývoj národního hospodářství“. Prostřednictvím obchodní politiky se stát (vláda) snaží dosáhnout optimální ekonomické situace. (Kubišta a kol., 2009, str. 33)

Obchodní politiku můžeme charakterizovat buď jako liberální, nebo protekcionistickou.

Liberalismus neboli volný obchod umožňuje volný pohyb zboží a odstraňuje překážky obchodu. Liberální přístup mimo jiné vede ke zvyšování konkurence na domácím trhu,

k nižším spotřebitelským cenám, ke snižování mezd, k zvyšování nezaměstnanosti, dále pak posiluje cenovou stabilitu, působí protiinflačně a ovlivňuje strukturu výroby.

Protekcionalismus je forma obchodní politiky, která chrání domácí ekonomiku před vnějšími vlivy, a která vede k potlačení konkurence na vnitřním trhu, k pomalému technickému rozvoji, ke zvýšení nezaměstnanosti, ke stagnaci úrovně výrobní základny, k vyšším úrovním platů, ke zvýšení počtu pracovních míst a k nezávislosti na dovozu. Nejvyhrocenějším případem protekcionalismu je tzv. autarkie. Autarkie je forma hospodářské politiky státu, která usiluje o zajištění úplné soběstačnosti a nezávislosti země na ostatních zemích. Stát aplikující autarkii nevyužívá svých komparativních výhod, protože uzavírá domácí trh pro dovozy a znemožňuje vývozy, a tím podporuje zastaralé technologie, které vedou ke zvyšování výrobních nákladů a k rozšiřování chudoby. Nejznámějšími zeměmi, které v minulosti aplikovaly autarkii, jsou Čína, Albánie a Severní Korea, která ji v některých případech aplikuje dodnes. (Kubišta a kol., 2009)

Každý stát používá k realizaci své obchodní politiky nejrůznější nástroje a opatření. Nástroje můžeme členit dle několika hledisek, z hlediska právního, věcného a jiných hledisek. Členíme je na nástroje tarifní a netarifní, autonomní a smluvní.

Tarifní nástroje slouží k omezení dovozu. Tarifními nástroji jsou cla, jejichž sazby jsou uvedeny v celním sazebníku (celní sazebník je úřední dokument, který obsahuje seznamy zboží s přidělenými celními sazbami).

Clo je poplatek vybíraný státem při přechodu zboží přes jeho celní hranici. Zboží přechází hranici při dovozu zboží do jeho celního území, nebo při vývozu zboží z jeho celního území do jiného celního území, nebo při přechodu zboží přes celní území. Stát prostřednictvím cel mění cenu dováženého a vyváženého zboží.

Cla můžeme rozdělit podle různých hledisek, na cla dle účelu zdanění, na cla dle směru pohybu zboží a na cla dle způsobu výpočtu.

Z hlediska účelu zdanění, dělíme cla na finanční (fiskální) a na cla ochranná (protekcionalistická).

Finanční cla sloužila k získání finančního výnosu státu, v dnešní době se téměř nepoužívají.

Ochranná cla chrání vnitřní trh tím, že dovážené zboží zdražují. Můžeme je rozdělit na cla prohibitivní, preferenční, diferenční, kompenzační a odvetná. **Prohibitivní** cla mají sazby tak vysoké, že znemožňují zahraniční konkurenci a mají stejný účinek, jako zákaz dovozu. **Preferenční** cla mají zvýhodněné celní sazby pro rozvojové země ze strany rozvinutých tržních ekonomik. Podmínkou pro uplatnění preferenčních cel je členství ve Všeobecném systému preferencí. Cla, která se uvalují v rozdílné výši na stejné zboží, závisí na splnění určitých podmínek a nazývají se cla **diferenční**. **Kompenzační** cla zvyšují tarifní sazby, za účelem zmírnění nevýhod domácí produkce. Pomocí **odvetných** neboli retorzních cel stát postihuje dovoz zboží určitého státu, za obchodně politická opatření namířená proti němu.

Z hlediska směru pohybu zboží členíme cla na dovozní a vývozní. **Dovozní** cla slouží k ochraně domácího trhu před zahraniční konkurencí a můžeme je dělit na finanční a ochranná. Stejně tak můžeme rozdělit **vývozní** cla na finanční a ochranná. Finanční cla slouží, jako zdroj příjmů a uvalují se na hlavní položky dovozu a vývozu. Ochranná cla se snaží zabránit dovozu a vývozu surovin a polotovarů, v důsledku podpoření domácí výroby.

Z hlediska výpočtu cla členíme na valorická, specifická, smíšená a kombinovaná. **Valorická** cla se stanovují procentní sazbou z ceny zboží (z fakturované částky). **Specifická** cla jsou vyměřená pevnou částkou za fyzickou jednotku zboží (tunu, barel, hektolitr). Nevýhodou specifických cel je, že s vzrůstající zahraniční cenou klesá celní zatížení. Naopak pro dovozce jsou velkou výhodou. **Smíšená** cla jsou vypočítávána pomocí valorického výpočtu nebo pomocí výpočtu specifického. **Kombinovaná** cla jsou kombinací cel valorických a cel specifických.

Kubišta definuje netarifní nástroje, jako „nástroje protekcionismu, používané v obchodních politikách států, ať už s cílem podpory rozvoje domácí ekonomiky, nebo pro ochranu před nekalými obchodními praktikami zahraničních subjektů“. Za netarifní nástroje se považují všechna opatření, která ovlivňují obchod, ale nejsou cly. (Kubišta a kol., 2009, s. 48)

Mezi netarifní nástroje můžeme zařadit tyto opatření: para-tarifní opatření, opatření ke kontrole cen, finanční opatření, automatická licenční opatření, kvantitativní opatření, monopolistická opatření, technická opatření a opatření na kontrolu výroby a výnosu.

Mezi **para-tarifní** opatření řadíme celní přírážky, dodatečné daně a přírážky, které zahrnují kolky, poplatky za dovozní licence, daně z dopravních prostředků a jiné, vnitřní daně a přírážky uvalované na dovoz a povinné celní ohodnocení dovozu.

Další skupinou netarifních nástrojů jsou opatření sloužící **ke kontrole cen**. Patří sem administrativní stanovení cen, tj. stanovení minimální dovozní ceny a maximální prodejní ceny, dále pak dobrovolné limity vývozních cen, přírážky a odvody z cen, antidumpingová opatření a vyrovnávací opatření, mezi která patří například vyrovnávací cla.

Finanční opatření zahrnují požadavky, jako jsou platby předem, souběžně existující rozdílné směnné kurzy, zakázané alokace zahraniční měny a regulace způsobu placení za dovoz.

Automatické licence a monitorování dovozu řadíme mezi **automatická licenční** opatření. Monitorování dovozu zahrnuje sledování cen, zvláště cen citlivých výrobků, automatické licence se používají k zachycování nadměrného růstu dovozu.

Ke kontrole množství dovozu slouží **kvantitativní** opatření. Mezi nejdůležitější kvantitativní opatření patří kvóty, zákazy dovozu (sezónní, trvalé, dočasné, embarga), omezení vývozu a specifické restriktce. Kvóta je definována, jako omezení množství dováženého zboží. Zákazy dovozu se týkají především zbraní a drog.

Dalšími opatřeními jsou **monopolistická** opatření, která stanovují jediný dovozní podnik nebo organizaci a která nutí dovozní podniky k využívání domácích služeb. Dříve se tento model uplatňoval v socialistických zemích, včetně Československa.

Do skupiny **technických** opatření patří požadavky na kvalitu zboží, záruky na zboží, požadavky na testy a balení. Dále pak speciální celní formality a požadavky na nezávadnost potravin.

Nemůžeme jednoznačně říci, kolik netarifních opatření vlastně je, jejich počet se mění a opatření stále přibývá.

Z hlediska právního členíme nástroje obchodní politiky na nástroje autonomní a na nástroje smluvní. O zavedení autonomních nástrojů rozhoduje stát, který zohledňuje zájmy vlastní ekonomiky, a který respektuje uzavřené dohody a smlouvy s jinými zeměmi. Autonomní nástroje můžeme rozdělit na pasivní a aktivní nástroje. Pasivní

nástroje se snaží omezit vstup zahraničního zboží na trh, a tím chránit domácí trh před zahraniční konkurencí. Naopak funkcí aktivních prostředků je umožňovat a usnadňovat vývoz, týká se to například státní garance úvěru a státních úvěrů. Jejich prostřednictvím stát podněcuje podniky a organizace k vývozu. Smluvní nástroje jsou založeny na základě mezinárodních dohod a úmluv mezi zeměmi. Mezi smluvní prostředky patří obchodní smlouvy, platební dohody, dohody o strategické spolupráci, o technické pomoci, o podpoře a ochraně investic, dále pak dohody o hospodářské spolupráci a jiné. (Kubišta a kol., 2009, Černohlávková a kol., 2005 a Svatoš a kol., 2009)

1.1.4 Společná obchodní politika EU

„Společná obchodní politika spoluvytváří podnikatelské prostředí jak v Evropské unii, tak také za jejími hranicemi. Otevírá v rámci spravedlivé soutěže přístup na trh EU pro konkurenci a zároveň zajišťuje další prostor pro expanzi podniků z EU na zahraniční trhy. Je vytvářena jednotně, podle jednotných zásad, a je založena na principech volného vývozu a volného spravedlivého dovozu. Základním principem vývoje a řízení společné obchodní politiky je otevírání zahraničních trhů pro podniky ze zemí EU“. (Kubišta a kol., 2009, str. 313-314)

Společná obchodní politika EU podporuje pronikání subjektů EU na zahraniční trhy, přičemž prosazuje liberalistický přístup (odstraňování zahraničních obchodních překážek). Společná obchodní politika funguje na základě společné ochrany vnitřního trhu (jednotný celní sazebník a soubor nástrojů na ochranu trhu) a na společném postupu vůči třetím zemím (uzavírání obchodních smluv na nadnárodní úrovni). Je založena na základě pravidel mnohostranného obchodního systému a na unijních ujednáních. Evropská unie je z hlediska pravidel mnohostranného obchodního systému celní unií. V rámci celní unie je vytvořeno jedno celní území, kde jsou odstraněna vnitřní cla a kde se uplatňují stejné celní sazby vůči třetím zemím. Z hlediska unijních ujednání se jedná o integrační seskupení, které je na vyšší úrovni, než je celní unie. Podstatou tohoto integračního seskupení je jednotný vnitřní trh. (Kubišta a kol., 2009)

Jednotný trh Evropské unie, je tvořen územím všech členských států, jeho podstatou je volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Jednotný trh napomáhá ke zvyšování ekonomického růstu a životní úrovně členských zemí.

Hlavním předpokladem fungování jednotného trhu EU je volný pohyb zboží. Cílem volného pohybu zboží, je volný pohyb zboží přes hranice členských států bez omezení a překážek. Důležitým předpokladem je fakt, že dovážené zboží musí být prodáváno za stejných podmínek, jako domácí zboží. Na volný pohyb služeb, se vztahují stejná pravidla, jako na volný pohyb zboží.

Pod pojmem volný pohyb osob, se rozumí volný pohyb studentů, seniorů, pracovníků a podnikatelů, ti mají možnost se v jiném členském státě usadit a podnikat. Volný pohyb osob obecně umožňuje občanům volně se pohybovat a zdržovat na území členských států.

Dalším důležitým předpokladem jednotného trhu je volný pohyb kapitálu, při kterém jsou odstraňovány překážky vůči členským zemím.

Jednotný trh se stal nezbytným předpokladem pro fungování evropského hospodářství a měnové politiky. Evropská unie se díky jednotnému trhu stala otevřenější a konkurenceschopnější. (Evropa, 2012)

1.1.5 Formy podpory obchodu

Nejdůležitější formou podpory obchodu je propagace. Ta má za úkol nejen zákazníky informovat o výrobcích a službách, ale především je ovlivňovat a podněcovat ke koupi. Používají se přímé a nepřímé propagační metody. Pomocí přímé metody, se zaměřujeme na konkrétní vybrané skupiny zákazníků, a kontaktujeme je prostřednictvím telefonu, pošty, mailu, faxu a osobního kontaktu. Nepřímou metodou se zaměřujeme na všechny zákazníky. Tato metoda je daleko dražší a má nižší účinky. Propagace v zahraničním obchodu neslouží jen k propagaci výrobku a služeb, ale také k propagaci výrobce, značky a země původu.

Firma se může propagovat pomocí internetových stránek, tiskových materiálů, výstav a veletrhů. Tiskové materiály slouží k publikační a informační činnosti. Jejich prostřednictvím firma prezentuje sebe, výrobky a služby a snaží se dostat do podvědomí zákazníků. V dnešní době slouží k propagaci výrobků a služeb daleko častěji informační technologie, především internetové stránky. Velký přínos mají i výstavy a veletrhy, kde firmy představují své výrobky a služby, zvyšují jejich povědomost, snaží se navázat nové kontakty a upevnit si pozici na trhu. Veletrhy navštěvují velmi často jak odborníci, tak i veřejnost. Zákazníci dávají přednost osobnímu kontaktu s prodejci.

Obvykle se do podpory obchodu zapojují Ministerstva průmyslu a obchodu, která informují firmy o výstavách a veletrzích, které se konají a o podmínkách účasti na nich. Je nutné, aby firmy věnovaly velkou pozornost propagaci své firmy a věnovaly na ní daleko více prostředků. Bez dobré propagace firma může nabízet sebe lepší výrobek, ale k čemu jí to bude, když o něm nikdo nebude vědět.

1.1.6 Význam mezinárodního obchodu pro ekonomiky obecně

Význam mezinárodního obchodu v ekonomice každé země můžeme měřit pomocí různých ukazatelů. Nejčastěji se používají ukazatele, které poskytují informace o stupni otevřenosti dané ekonomiky. Otevřenost ekonomiky je definována jako poměr mezi hodnotou vývozu nebo dovozu a hodnotou hrubého domácího produktu. Tato otevřenost ekonomiky nám říká, do jaké míry je národní ekonomika závislá na vnějším prostředí. Čím má země více obyvatel a je větší, tím je míra závislosti ekonomiky na vnějších ekonomických vztazích menší. Dalším ukazatelem je podíl jednotlivých zemí na světovém exportu a importu, ten poskytuje informace o zapojení jednotlivých zemí na světovém trhu.

Přístupy k mezinárodnímu obchodu můžeme rozdělit na přístup pasivní a aktivní. Pasivní přístup klade důraz na soběstačnost ekonomiky. Mezinárodní obchod v tomto případě hraje roli především při zajišťování surovin, potravin, strojů a zařízení, které jsou v zemi nedostatkové. Naopak aktivní přístup klade důraz především na efektivnost, která nám říká, že země by se měla ve své exportní politice soustředit je na ty výrobky, které jí budou stát minimální náklady anebo jí přinesou maximální užitek. Při aktivním pojetí mezinárodního obchodu státy co nejvíce zjednodušují dovoz, snaží se odstraňovat překážky a uzavírat smlouvy s nejrůznějšími integračními seskupeními.

Mezinárodní obchod přispívá k udržování dobrých vztahů mezi zeměmi díky hospodářské provázanosti. Dále přispívá k růstu vzdělanosti, protože obyvatele exportních zemí nutí ke studiu jazyků, kulturních odlišností a nových technických postupů. (Kunešová a kol., 2006 a Svatoš a kol., 2009)

1.1.7 Hlavní vývozcí a dovozci zboží

Podle nejnovějších statistik Světové obchodní organizace, lze z hlediska podílu jednotlivých zemí na světovém obchodu sestavit pořadí prvních deseti největších vývozců a dovozců zboží v roce 2010.

Tabulka 2: Největší vývozcí a dovozcí zboží v roce 2010

Export zboží				Import zboží			
Pořadí	Vývozcí	Hodnota (v mld. USD)	Podíl na světovém exportu (V %)	Pořadí	Dovozcí	Hodnota (v mld. USD)	Podíl na světovém importu (v %)
1.	Čína	1578	10,4	1.	USA	1969	12,8
2.	USA	1278	8,4	2.	Čína	1395	9,1
3.	Německo	1269	8,3	3.	Německo	1067	6,9
4.	Japonsko	770	5,1	4.	Japonsko	694	4,5
5.	Nizozemsko	573	3,8	5.	Francie	606	3,9
6.	Francie	521	3,4	6.	Velká Británie	560	3,6
7.	KLDR	466	3,1	7.	Nizozemsko	517	3,4
8.	Itálie	448	2,9	8.	Itálie	484	3,1
9.	Belgie	412	2,7	9.	Hong Kong (China)	442	2,9
10.	Velká Británie	406	2,7	10.	KLDR	425	2,8

Zdroj: WTO, International Trade Statistics, 2012

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky, největšími aktéry mezinárodního obchodu jsou Čína, USA a Německo.

Ještě v roce 2004 Čína zaujímala v oblasti vývozu devátou pozici s podílem na světovém exportu 2,8 %, v oblasti dovozu se pohybovala na osmé pozici a její podíl na světovém importu činil 3,3 %. Naopak v roce 2010 se Čína stala největším vývozcem s podílem 10,4 % a druhým největším dovozcem po USA s podílem 9,1 %.

1.1.8 Mezinárodní organizace v oblasti obchodu

„Mezinárodní organizace vládní nebo nevládní ovlivňují mezinárodní obchod vytvářením pravidel a podmínek pro uskutečňování mezinárodních obchodních transakcí. Do mezinárodních obchodních organizací se sdružují státy nebo nevládní subjekty s cílem podporovat mezinárodní obchod, usnadňovat jeho procedury a liberalizovat obchodní toky. Prostřednictvím členství a aktivit v mezinárodních mezivládních organizacích státy prosazují záměry své zahraniční obchodní politiky. I když v konečné podobě nejsou záměry prosazeny v plném rozsahu a výsledkem jsou kompromisní ujednání mezi členy organizací, závěry jednání jsou základem konkrétních nástrojů a opatření obchodní politiky států.“ (Kubišta a kol., 2009, str. 72)

Světová obchodní organizace (World Trade Organization – WTO) vznikla v roce 1995, má 153 členů a sídlí v Ženevě. Je jedinou globální mezinárodní organizací zabývající se pravidly obchodu mezi státy. Jejím úkolem je liberalizovat mezinárodní obchod prostřednictvím odbourávání obchodních bariér. V minulosti státy uzavíraly dvoustranné dohody o podmínkách výměny zboží. Díky WTO začaly státy postupně přecházet z dvoustranných obchodních ujednání k vícestrannému a mnohostrannému řešení aspektů světového obchodu. Řídícím orgánem WTO je konference ministrů, která se schází každé dva roky. Většina dohod je uzavírána na základě konsensu všech zemí. Výhodou konsensu je, že pomáhá najít nejlepší řešení a naopak nevýhodou je, že dojít ke konsensu vyžaduje mnoho vyjednávání a času.

Všeobecná dohoda o clech a obchodu (General Agreement on Tariffs and Trade – GATT) nabyla účinnosti 30. června 1948 a byla předchůdcem Světové obchodní organizace. Hlavním důvodem jejího vzniku bylo snížení překážek v mezinárodním obchodu. To bylo dosaženo množstvím dohod o snížení celních bariér a omezení obchodu. GATT je mnohostranná dohoda obsahující pravidla pro řízení obchodu, pro jednání o obchodních záležitostech a pro řešení obchodních sporů mezi členy. Její pravidla a postupy vytvářejí rámec pro mezinárodní obchod a politiku.

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development – OECD) je nástupnickou organizací Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci (Organization for European Economic Cooperation – OEEC). OECD má 34 členů a sídlí v Paříži. OEEC vznikla roku 1947 a jejím cílem byla správa americké a kanadské pomoci na obnovu Evropy, tzv. Marshallův plán, po druhé světové válce. V roce 1961 se OEEC transformovala do OECD a tím se změnila náplň i cíle organizace. Cílem OECD je dosažení udržitelného ekonomického růstu a zaměstnanosti, zvýšení životních standardů při současném uchování finanční stability a podpora rozvoje světové ekonomiky prostřednictvím liberalizace mezinárodního obchodu, investic a financí. Činnost organizace je velmi široká a zasahuje do všech oblastí hospodářství.

Konference OSN o obchodu a rozvoji (United Nations Conference on Trade and Development – UNCTAD) je orgánem Valného shromáždění pro problematiku obchodu a rozvoje. Vznikla roku 1964, kdy se konala konference OSN týkající se podílu a účasti rozvojových zemí v mezinárodním obchodě. Organizace má 192 členů a

sídlí v Ženevě. Cílem organizace je pomáhat rozvojovým zemím integrovat se do světové ekonomiky, především do mezinárodního obchodu a mnohostranného obchodního systému.

Evropská hospodářská komise OSN (United Nations Economic Commission for Europe – UNECE) vznikla roku 1947, má 56 členů a sídlí v Ženevě. Jejím cílem byla podpora poválečné Evropy. Její činnost je zaměřena na ekonomickou spolupráci a integraci.

Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund – IMF) byl založen roku 1944 jako brettonwoodská finanční instituce. Funguje od roku 1947, má 185 členů a sídlí ve Washingtonu D.C. Fond byl založen za účelem podpory mezinárodní spolupráce, stability měnových kurzů, k usnadnění růstu a expanze mezinárodního obchodu, k poskytování dočasné finanční pomoci v souvislosti s udržení vyrovnanosti platební bilance jednotlivých zemí.

Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (International Bank for Reconstruction and Development – IBRD) vznikla roku 1946 v rámci brettonwoodských institucí a stala se základem Skupiny Světové banky. IBRD byla založena proto, aby pomáhala poválečné rekonstrukci a obnově světové ekonomiky. V dnešní době Světová banka poskytuje finanční a technickou pomoc rozvojovým zemím, bojuje proti chudobě a snaží se zlepšovat životní standardy. IBRD má 185 členů a sídlí ve Washingtonu D.C. (Kubišta a kol., 2009)

1.2 Mezinárodní pohyb kapitálu

Mezinárodní pohyb kapitálu je definován možností investovat úspory vytvořené v jedné zemi v zemích ostatních. Pod mezinárodním pohybem kapitálu se obvykle míní pohyby kapitálu ve formě přímých zahraničních investic, portfoliových investic a zahraničních vkladů a úvěrů.

„Základním motivem přesunu kapitálu z jedné země do druhé je jeho zhodnocení, výnos. Významnou úlohu má riziko takové transakce a podmínky dané zejména mírou liberalizace ekonomiky a politické stability země“. (Kubišta a kol., 1999, s. 137)

Mezinárodní pohyb kapitálu můžeme rozdělit dle několika hledisek, na kapitál členěný dle typu, vlastnictví a času. Z hlediska typu, dělíme kapitál na přímé zahraniční investice, portfolio investice a zahraniční vklady a úvěry. Z hlediska vlastnictví dělíme

kapitál na soukromý, státní a mezinárodní a z hlediska času dělíme kapitál na krátkodobý a dlouhodobý. (Kunešová a kol., 2005)

1.2.1 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice (PZI) jsou formou zahraničních investic, které jsou spojovány především s činnostmi velkých podniků.

Přímé zahraniční investice jsou investice investované v jedné zemi investory druhé země, za účelem získání kontroly a rozhodování nad podnikem. Investor podle počtu akcií získává podíl na menšinovém nebo většinovém vlastnictví podniku. Pokud investor vlastní alespoň 10% akcií podniku¹, získává podstatný vliv na řízení podniku, přičemž podmínkou je trvalý zájem investora na společnosti a jeho podíl na řízení.

Mezinárodní pohyb kapitálu ve formě přímých zahraničních investic je realizován převzetím akcií zahraničního podniku nebo založením nového podniku (na tzv. zelené louce).

Díky přímým zahraničním investicím hostitelská země získává výhody ve formě zvýšení zaměstnanosti, zvýšení produkce, přísunu nových technologií, přístupu na nové trhy a celkového oživení regionu. Hostitelská země, se proto snaží vytvářet zahraničním investorům příznivé podmínky. Ne vždy však přímé zahraniční investice přinášejí pozitivní efekt, díky nim může docházet ke střetům mezi investory a domácími subjekty. (Kunešová a kol., 2005)

Velký vliv na rozhodování investorů investovat v dané zemi má podpora zahraničních investic ze strany této země. Investiční pobídky jsou poskytovány investorům, kteří se rozhodnou investovat v dané zemi. Investiční pobídky jsou určitými výhodami pro investory, mohou být poskytovány například ve formě snížení daně z příjmu právnických osob nebo ve formě převodu státních pozemků za výhodnou cenu.

Přímé zahraniční investice jsou z časového hlediska dlouhodobým kapitálem, z hlediska vlastnictví mohou být, jak soukromým, tak i státním nebo mezinárodním kapitálem.

Hlavní příčinou pohybu přímých zahraničních investic je snaha co nejvíce vytěžít ze specifických podmínek ekonomiky, do které investoři investovali. Díky investování investoři získávají přístup například k levné pracovní síle, a dokonce mohou ušetřit na daních a dopravném.

¹ Devizový zákon ČR č. 219/1995 Sb.

„Poskytování investičních pobídek je důležité, jak pro země chudé, tak i bohaté. Chudé země kromě investičních pobídek nemohou investorům nic jiného nabídnout. Bohaté země jsou zase v nevýhodě například z hlediska nákladů na pracovní sílu, míry zdanění a ceny pozemků, a proto nabízejí investorům granty, dotace na pracovní sílu, případně i podíl státu na nákladech investora“. (Kunešová a kol., 2006, str. 37)

Přímé zahraniční investice se mohou dovážet a vyvážet. Ve většině případů země přímé zahraniční investice jak dovážejí, tak i vyvážejí. Zahraniční investoři spíše preferují země, které mají výkonnou ekonomiku, dobrou infrastrukturu a prosperující podnikatelský sektor. Především díky tomu se většina přímých zahraničních investic soustřeďuje ve vyspělých zemích, jako jsou USA nebo země Evropské unie. (Kunešová a kol., 2006)

Tabulka 3: Dovoz a vývoz přímých zahraničních investic podle regionů

Region/země	Vývoz PZI (v mld. USD)			Dovoz PZI (v mld. USD)		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Svět celkem	2 099,9	1 770,9	1 114,2	2 267,5	1 928,8	1 100,9
Rozvinuté země	1 444,1	1 018,3	565,9	1 923,9	1 571,9	820,7
EU	923,8	536,9	361,9	1 287,3	915,8	388,5
USA	265,9	324,6	129,9	393,5	330,5	248,1
Rozvojové země	564,9	630,1	478,3	292,1	296,3	229,2
Afrika	63,1	72,2	58,6	10,6	9,9	4,9
Latinská Amerika	163,6	183,2	116,6	55,9	82,1	47,4
Asie a Oceánie	338,2	374,6	303,2	225,6	204,3	176,8
Čína	83,5	108,3	95,0	22,5	52,2	48,0
Jihovýchodní Evropa a SNS	90,9	122,6	69,9	51,5	60,6	51,2

UNCTAD, World Investment Report, 2012

Všechny vyspělé země jsou současně vývozci i dovozci přímých zahraničních investic. Některé z nich jsou dokonce čistými vývozci. Země považujeme za čisté vývozce, pokud jejich vývoz převyšuje jejich dovoz. Mezi čisté vývozce řadíme rozvinuté země, především země Evropské unie a USA.

V období 2007 – 2009 se projevoval klesající trend, jak v hodnotě dovážených, tak i v hodnotě vyvážených PZI. V roce 2009 hodnota dovážených PZI dosáhla výše 1 114 mld. USD. Do rozvinutých ekonomik směřovalo 566 mld. USD PZI, což je asi 51%. Do

rozvojových zemí směřovalo 478 mld. USD, což činí asi 43 %. Dovoz PZI do rozvojových zemí se poněkud lišil. Největším příjemcem PZI v roce 2009 se stala Čína, s 95 mld. USD a naopak nejmenším příjemce PZI se stala Afrika s 58 mld. USD. Největšími dovozci PZI v roce 2009 byly USA, Čína, Francie, Hong Kong a Velká Británie. V roce 2009 hodnota vyvážených PZI dosáhla výše 1101 mld. USD. Největší podíl vyvážených PZI opět připadl na rozvinuté ekonomiky, které vyvezly 821 mld. USD, tedy 75 %. Rozvojové země vyvezly 229 mld. USD, tedy 21 %. Podíl zemí jihovýchodní Evropy (které nejsou členskými státy EU) a Společenství nezávislých států činil 4,6 %. Největšími vývozci PZI v roce 2009 byly USA, Francie, Japonsko a Německo.

1.2.2 Portfolio investice, vklady a úvěry

Portfolio investice neboli nepřímé investice, jsou investice do akcií nebo dluhopisů jedné země, investory země druhé. Hlavním důvodem je snaha dosáhnout vyšší míry zhodnocení, než je možné ve vlastní zemi. Investor zde na rozdíl od přímých zahraničních investic nemá rozhodující pravomoci, ani kontrolu. Je zde pouze spoluvlastníkem. Portfoliové investice jsou spekulativním kapitálem.

Zahraněční vklady a úvěry jsou velmi důležitou částí mezinárodního pohybu kapitálu. Zahraněční úvěry se poskytují zahraničním podnikům, bankám a jiným subjektům ve formě státních nebo soukromých úvěrů. Státní úvěry poskytují nejen státy jedné země zemi druhé, ale také mezinárodní instituce, jako je Mezinárodní měnový fond a Světová banka. Zahraněční vklady jsou stejně, jako portfoliové investice, velmi často spojovány s tzv. „spekulativními penězi“. (Cihelková a kol., 2005 a Kunešová a kol., 2005)

Spekulativní kapitál, neboli „horké peníze“ jsou krátkodobé pohledávky, putující do zemí s výhodným zúročením. „Spekulativní kapitál plyne především do zemí, kde lze očekávat jeho zhodnocení v důsledku předpokládaného zhodnocení dané měny nebo do zemí, kde je vyšší úroková míra, nebo plyne ze zemí kapitálově riskantních do zemí ekonomicky stabilních.“ Spekulativní kapitál reaguje při změně úrokových sazeb, při pohybu kurzů nebo při změně politické situace, přesuny kapitálu do jiných zemí. To však může narušit ekonomickou stabilitu země. (Kunešová a kol., 2006, str. 46)

1.2.3 Liberalizace mezinárodního pohybu kapitálu

„V posledních desetiletích se ve vývoji světové ekonomiky výrazně prosazovala liberalizace mezinárodního pohybu kapitálu. Liberalizace mezinárodního pohybu kapitálu a volné obchodování s řadou měn na světovém devizovém trhu umožňuje řadě ekonomik financovat svůj růst s pomocí zahraničního kapitálu, zároveň však vytváří prostor pro vznik finančních krizí“. (Kunešová a kol., 2006, str. 47)

Hlavním přínosem liberalizace mezinárodního kapitálu je fakt, že kapitálové zdroje plynou tam, kde mohou být nejproduktivněji využity. Předpokladem pro to je, že kapitál plyne do zemí nabízejících nejvyšší produktivní výnosy. Dalším přínosem je růst objemu potenciálních investičních zdrojů, snadnější přístup domácích subjektů na zahraniční kapitálové trhy a příliv nových finančních technologií.

Příliv kapitálu je spojen s řadou rizik. Týká se to především slabých a méně rozvinutých ekonomik. Mezi hlavní rizika liberalizace mezinárodního pohybu kapitálu patří finanční krize, při kterých dochází k prudkým odlivům kapitálu. Prudký odliv kapitálu nastane ve chvíli, kdy finanční trhy přehnaně zareagují na vzniklé situace. (Kunešová a kol., 2006)

2 Ekonomické vztahy České republiky a Francie

2.1 Ekonomická charakteristika zemí

2.1.1 Česká republika

Česká republika v současné době patří mezi nejrozvinutější průmyslové ekonomiky střední a východní Evropy. Velký vliv na zlepšení mezinárodních ekonomických vztahů České republiky měl vstup ČR do Evropské unie v roce 2004. Díky vstupu do Evropské unie Česká republika získala větší příliv zahraničních investic, dotace z Evropských fondů a odstranění obchodních bariér v rámci EU.

V následující tabulce přikládám vývoj makroekonomických ukazatelů České republiky v letech 2006 až 2011.

Tabulka 4: Základní makroekonomické ukazatele České republiky

v %	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Růst HDP	7,0	5,7	3,1	-4,7	2,7	1,7
Míra inflace	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	1,9
Míra nezaměstnanosti	7,1	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7
Vládní deficit (%HDP)	-2,6	-0,7	-2,7	-5,8	-4,8	-3,1
Veřejný dluh (%HDP)	24,9	28,9	29,8	33,7	37,9	39,4

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Jak je patrné z tabulky, míra ekonomického růstu v letech 2009 až 2011 nedosahuje hodnot, jaké byly před rokem 2008. Největší pokles růstu je patrný v roce 2009, kdy byl růst HDP záporný. Pro rok 2012 se očekává růst HDP o pouhých 0,2% a v roce 2013 vláda předpokládá, že HDP vzroste na úroveň 1,3%.

Vývoj míry inflace od roku 2006 zaznamenal velké změny. V roce 2007 míra inflace ČR činila 2,8% a v roce 2008 6,3%. Na vysokou míru inflace v roce 2008 měl vliv zejména nárůst regulovaného nájemného, cen služeb spojených s bydlením a cen energií. Vysoký dopad na míru inflace měly také reformní opatření přijatá českou vládou, zejména zvýšení snížené sazby DPH na 9%, zavedení ekologických daní, zvýšení spotřebních daní u cigaret a tabáku a zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví. Nejnižší míra inflace v tomto období byla v roce 2009, kdy byla pouhé 1%. Pro rok 2012 se předpokládá, že míra inflace vzroste na 3,3%. Důvodem je zvýšení

snížené sazby DPH z 10% na 14%. Co se týče veřejného zadlužení, tak to stále stoupá. Od roku 2006 do roku 2011 veřejný dluh vzrostl o 14,5%.

V níže položené tabulce uvádím vývoj zahraničního obchodu České republiky od roku 2006 do roku 2011.

Tabulka 5: Zahraniční obchod České republiky v letech 2006 až 2010

v mld. CZK	2006	2007	2008	2009	2010
Export	2 144,6	2 479,2	2 473,7	2 138,6	2 532,8
Import	2 104,8	2 391,3	2 406,5	1 989,0	2 411,6
Obrat	4 249,4	4 870,5	4 880,2	4 127,7	4 944,4
Saldo	39,8	87,9	67,2	149,6	121,2

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Za tabulky je patrné, že hodnota exportu a importu České republiky postupně rostla až do roku 2008. V roce 2009 však přišla změna, obrat zahraničního obchodu dosáhl 4 127,7 mld. CZK, oproti roku 2008 se snížil o 752,5 mld. CZK. Tento pokles byl způsobem celosvětovou hospodářskou krizí, která vypukla v roce 2008 a největší dopady měla na zahraniční obchod v roce 2009. V roce 2010 se obrat zahraničního obchodu ČR opět zvýšil, o celých 816,7 mld. CZK, což činí přibližně 16,5%.

Tabulka 6: Komoditní struktura zahraničního obchodu ČR v roce 2010

Skupina	Název skupiny	Export		Import	
		v mil. CZK	%	v mil. CZK	%
0	Potraviny a živá zvířata	77 999	3,1	113 148	4,7
1	Nápoje a tabák	16 870	0,7	14 409	0,6
2	Surové materiály nepoživatelné s výjimkou paliv	76 071	3	64 241	2,7
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	94 054	3,7	229 783	9,6
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	4 233	0,2	4 075	0,2
5	Chemikálie a příbuzné výrobky	163 457	0,5	254 435	10,6
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	438 508	17,4	428 589	17,9
7	Stroje a přepravní zařízení	1 363 194	54,2	1 035 644	43,3
8	Různé průmyslové výrobky	278 579	11,1	246 782	10,3
9	Komodity a předměty obchodu nezatříděné	2 974	0,1	3 207	0,1

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012

Z tabulky je patrné, že se Česká republika nejvíce zaměřuje na vývoz strojů a přepravních zařízení, dále pak na výrobky tříděné dle materiálu a různé průmyslové výrobky.

Dovoz České republiky z největší části tvoří, stejně jako u vývozu, stroje a přepravní zařízení. Dále pak výrobky tříděné dle materiálu, chemikálie a jiné průmyslové výrobky.

Česká republika nejvíce vyváží informačních a telekomunikačních zařízení, ty dokonce přestihly ve vývozu i osobní automobily. Podle průzkumu statistického úřadu, ČR patří mezi největší vývozce informačních a telekomunikačních zařízení v Evropě i ve Světě.

Co se týče teritoriální struktury, nejvýznamnějšími obchodními partnery České republiky jsou Německo, Slovensko, Čína, Polsko, Francie a Itálie.

V roce 2010 ČR vyvezla do zemí Evropské unie přibližně 80% všech vývozu, konkrétně od Německa, Slovenska a Polska.

Vývoj přímých zahraničních investic České republiky je uveden v tabulce.

Tabulka 7: Přímé zahraniční investice České republiky v letech 2006 – 2010

v mld. CZK	2006	2007	2008	2009	2010
Příliv PZI	123,4	211,9	110,1	55,8	117,3
Odliv PZI	33,2	32,9	73,8	18,1	22,3

Zdroj: Česká národní banka, 2012

Česká republika zaznamenala největší příliv přímých zahraničních investic v roce 2007, kdy činil téměř 212 mld. CZK. V roce 2009, díky hospodářské krizi v roce 2008, příliv přímých zahraničních investic klesl a to skoro o polovinu o 54,3 mld. CZK. V roce 2010 se stav přímých zahraničních investic opět zvýšil o 61,5 mld. CZK. Nárůst objemu byl způsoben nárůstem úvěrů poskytnutých v zahraničí.

Největší odliv přímých zahraničních investic z ČR nastal v roce 2008, kdy ČR investovala 73,8 mld. CZK v zahraničí.

V roce 2010 Česká republika vyvezla nejvíce zahraničních investic do Nizozemska, na Slovensko, Kypr a do Rumunska. Do Nizozemí investovala přibližně 46% celkového objemu PZI. Na Slovensku ČR investovala přibližně 14,8%. (Česká národní banka, 2012)

Česká republika láká investory na investiční pobídky, které poskytuje formou daňových úlev, hmotnou podporou vytváření nových pracovních míst a hmotnou podporou rekvalifikace a zaškolování zaměstnanců. Investiční pobídky jsou upraveny zákonem č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a jsou určeny pouze pro obory zpracovatelského průmyslu.

2.1.2 Francie

Francie po staletí představovala kulturní a vojenskou velmoc a byla jednou ze zakladatelských zemí Evropského hospodářského společenství Evropské unie. V současnosti hraje významnou roli v celosvětovém i celoevropském měřítku a po Německu je druhým nejvýznamnějším členem Evropské unie.

V následující tabulce přikládám vývoj základních francouzských makroekonomických ukazatelů v letech 2006 – 2011.

Tabulka 8: Základní makroekonomické ukazatele Francie v letech 2006 až 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Růst HDP (%)	1,9	2,2	0,4	-2,25	1,5	1,7
Míra inflace (%)	1,9	1,6	3,2	0,1	1,5	1,7
Míra nezaměstnanosti (%)	8,8	8	7,4	9,1	9,3	9,8
Vládní deficit (% HDP)	-2,3	-2,7	-3,3	-7,5	-7,1	-6
Veřejný dluh (% HDP)	63,7	63,8	67,4	74,4	76,5	85,8

Zdroj: Banque de France, 2012

Jak vyplývá z tabulky, v roce 2011 ve Francii HDP vzrostl o 1,7%. Podle odhadu ekonomů, v roce 2012 by měl HDP vzrůst o 0,2%.

Míra inflace dosáhla roku 2011 1,7% a oproti roku 2010 se zvýšila o 0,2%.

Od roku 2008 Francie bojuje se stále zvyšující se nezaměstnaností. Nezaměstnanost se v období let 2008 – 2011 zvýšila o 2,4%, proto francouzská vláda přišla s návrhem, jak bojovat s rostoucí nezaměstnaností. Nezaměstnanost chce snížit pomocí podpory úvěrování malých a středních podniků a zaměřením se na podporu nezaměstnanosti mladých lidí. Francouzská vláda v roce 2011 sestavila opatření, která by od roku 2012 měla přinutit podniky s více než 250 zaměstnanci povinně zaměstnávat minimálně 5% absolventů. Nezaměstnanost se totiž nejvíce dotýká mladých lidí ve věkové skupině 15 – 24 let a lidí ve věkové skupině nad 50 let.

Od roku 2008, kdy celý svět postihla hospodářská krize, se Francie potýká nejen s nezaměstnaností, ale také se zadlužením. Deficit vládního sektoru prudce vzrostl z 3,3% HDP v roce 2008 na 6% HDP v roce 2011. Stejně tak se zvýšil i veřejný dluh z 67% HDP v roce 2008 na 86% HDP v roce 2011, a proto v roce 2011 francouzská vláda přišla s návrhem protideficitních opatření. Protideficitní opatření se zaměřují na zrušení zvýhodnění pro velké podniky, zavedení zdanění nejvyšších příjmů fyzických osob, zvýšení daně na tabák, alkohol a zavedení daně na slazené nápoje. Cílem protideficitních opatření, je snížení vládních výdajů a oddlužení země. (BusinessInfo, 2012)

Pro představu uvádím tabulku s informacemi o zahraničním obchodu Francie v letech 2006 – 2010.

Tabulka 9: Zahraniční obchod Francie v letech 2006 – 2010

v mil. EUR	2006	2007	2008	2009	2010
Export	394 622	406 460	417 500	345 810	389 357
Import	424 550	448 955	473 428	389 694	438 750
Saldo	-29 928	-42 495	-55 928	-43 884	-49 393

Zdroj: INSEE, 2012

Obchodní bilance Francie se naposledy pohybovala v kladných číslech v roce 2003, od té doby je deficitní.

Hospodářská krize, která vypukla v roce 2008, ovlivnila pokles vývozu a dovozu Francie i v roce 2009. Od roku 2010 se začal vývoz i dovoz Francie opět zvyšovat, saldo obchodní bilance však zůstalo záporné.

Hlavními dovozními komoditami Francie jsou letadla. Dalšími vývozními komoditami jsou meziprodukty, především chemické výrobky a kovy, dále pak elektrická a elektronická zařízení, automobily, zemědělské produkty a farmaceutické výrobky.

Vývoz francouzských airbusů se v roce 2010, oproti roku 2009 zvýšil skoro o čtvrtinu. Nejvýznamnějšími odběrateli airbusů, jsou Čína, Singapur a Austrálie.

V roce 2010 v Evropě pokračoval projekt, jehož cílem byla podpora prodeje nových automobilů a zároveň ekologického zlikvidování starého automobilu, tzv. šrotovné. To mělo za následek zvýšení prodeje francouzských automobilů.

Nárůst importu Francie byl způsoben v první řadě obnovením dovozu meziproduktů, především kovových a chemických výrobků. Oproti roku 2009 v roce 2010 dochází k poklesu dovozu strojů a elektrických zařízení. (BusinessInfo, 2012)

Tabulka 10: Komoditní struktura zahraničního obchodu Francie v roce 2010

v mil. EUR	Rok 2010		
	Export	Import	Bilance
zemědělství, rybnářství, vinařství	13 313	11 069	2 244
těžba, elektřina, odpady	8 759	46 698	-37 939
potravinářský průmysl	36 267	30 682	3 599
rafinace ropy a koksárenství	20 207	19 952	-5 585
strojírenství, elektrotechnika a IT	75 985	95 936	-19 951
transportní zařízení	93 989	69 535	24 464
ostatní průmyslové výrobky	155 883	178 134	-22 251

Zdroj: BusinessInfo, 2012

Vývoz Francie směřuje především do zemí Evropské unie, do Německa, Itálie, Polska, Španělska. V současné době se však Francie zaměřuje na vývoz do Asie, Ameriky a Afriky. Velkou roli v oblasti vývozu a hlavně dovozu, hraje Čína. Dalším významným obchodním partnerem Francie je Rusko. V roce 2010 se export mířící do této země zvýšil o 7%.

Většina francouzských vývozu v roce 2010 mířila do zemí eurozóny, ty však výrazně zasáhla hospodářská krize. Francie se proto musela přeorientovat na vývoz do jiných zemí. Problém s vývozy ve Francii, nehledě na hospodářskou krizi v roce 2008, přetrvává již od roku 1998. Hlavním důvodem poklesu vývozu, bylo snížení pracovní doby francouzů na 35 hodin týdně.

V roce 2010, francouzské vývozy a dovozy z Evropské unie oproti roku 2009 vzrostly a to téměř o 10%. (BusinessInfo, 2012)

Tabulka 11: Teritoriální struktura zahraničního obchodu Francie v roce 2010

v mil. EUR	2010		
	Export	Import	Saldo
EU 27	188 420	220 441	-32 021
Německo	62 961	78 872	-15 911
Itálie	31 352	34 485	-3 133
Ostatní členské státy EU	12 066	24 477	-5 411
Třetí země	150 255	187 310	-37 055
Amerika	35 269	37 870	-2 601
USA	22 044	26 704	-4 630
Asie	43 029	70 785	-27 756
Čína	15 109	37 545	-22 342
Afrika	26 545	23 640	2 905
Blízký a Střední Východ	14 746	7 942	6 840

Zdroj: BusinessInfo, 2012

Francie se v boji proti poklesu vývozu rozhodla přeorientovat na rozvíjející se země a nárůst nákladů na práci vyřešit pomocí zavedení delší pracovní doby, což je teprve v jednání. Podle odhadů ekonomů, se výsledek změny projeví až za několik let.

Vstup zahraničního kapitálu do Francie není nijak omezován, ve Francii platí volný pohyb kapitálu. Omezení, týkající se vstupu investorů z nečlenských zemí, bylo zrušeno již v roce 1995, ale ani to ve své podstatě investory neomezovalo.

Získávání zahraničních investic má na starosti výbor pro plánování a rozvoj území tzv. DATAR (La Délégation interministérielle à l'aménagement du territoire et l'attractivité régionale), ten je odpovědný za přípravy plánování a rozvoje území a Francouzská agentura AFII (Agence Française pour les Investissements internationaux), zaměřující se na zahraniční investice.

Francie nabízí investorům různé investiční pobídky, ty mohou být poskytovány ve formě dotací, daňových úlev, služeb, zaškolení personálu nebo ve formě bezplatného poskytnutí pozemků. (BusinessInfo, 2012)

Tabulka 12: Přímé zahraniční investice Francie v letech 2006 – 2010

v mil. EUR	Přímé zahraniční investice (PZI)				
	2006	2007	2008	2009	2010
Vývoz PZI	578 849	636 836	714 323	774 806	858 217
Dovoz PZI	364 492	411 738	423 535	423 567	435 657

Zdroj: Banque de France, 2012

Z tabulky je patrné, že podle údajů Francouzské centrální banky dosáhl vývoz francouzských přímých zahraničních investic v roce 2010 858,2 mld. EUR, tedy o 83,4 mld. EUR více, než v roce 2009. Dovoz přímých zahraničních investic do Francie vzrostl o 12 mld. EUR na 435,7 mld. EUR.

2.2 Vztahy České republiky a Francie v letech 1989 - 2004

Československo po pádu komunistického bloku v roce 1989 prošlo několika zásadními politickými a ekonomickými proměnami. Změny vycházející z událostí listopadu 1989 přinesly nutnost vypracovat zcela novou koncepci zahraniční politiky a najít novou zahraničněpolitickou orientaci. V prosinci roku 1989 Československá republika vyjádřila zájem o členství v Evropském hospodářském společenství.

Novým základem vztahů mezi Francií a Československem se stala Dohoda o obchodní a hospodářské spolupráci mezi Českou a Slovenskou Federativní republikou, Evropským společenstvím a Evropským společenstvím pro atomovou energii. Tato dohoda byla podepsána 7. května 1990 v Bruselu. Dohoda zahrnovala opatření týkající se liberalizace vzájemného obchodu, podpory prodeje a diverzifikace dalších forem vzájemných ekonomických vztahů.

Významnou dohodou pro Československo – francouzské vztahy byla Dohoda o vzájemné podpoře investic mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Francouzskou republikou, která byla uzavřena v září roku 1990. Hlavním cílem dohody bylo spravedlivé a rovnoprávné zacházení s investicemi druhé země.

Další úspěchy podporující ekonomickou integraci směrem k vyspělým zemím ČSFR zaznamenala 20. září 1990, kdy bylo obnoveno československé členství v Mezinárodním měnovém fondu a Mezinárodní bance pro obnovu a rozvoj. ČSFR se 21. února 1991 po Maďarsku stala druhým členským státem Rady Evropy ze zemí bývalého komunistického bloku.

Evropské společenství po roce 1989 usilovalo o vstup zemí střední a východní Evropy s novými tržními ekonomikami. Snažilo se je ekonomicky podporovat a tím jim pomoci ke stabilizaci a demokratizaci. Avšak nebylo připraveno na rychlé zhroucení komunistického bloku, a proto vznikl program PHARE na pomoc zemím střední a východní Evropy. Program PHARE (Poland and Hungary Assistance for Restructuring their Economies) byl schválen Radou ES 18. prosince 1989. Do programu bylo zahrnuto, kromě Polska a Maďarska, i Československo.

Zásadní posun v přiblížení se ČSFR k členství v ES měly představovat dohody o přidružení, tedy Asociační dohody. V prosinci roku 1990 Československo oficiálně zahájilo rozhovory s Evropským společenstvím o uzavření Asociační dohody. Hlavním problémem při jednání o asociaci ze strany ES byl postoj Francie, Belgie, Portugalska a Řecka, které se bránily příliš velké liberalizaci dovozu zemědělských a textilních výrobků ze strany střední a východní Evropy. V říjnu 1991 byla uzavřena mezi ČSFR a Francií Smlouva o porozumění a spolupráci mezi Československem a Francií, kde bylo zmíněno, že Francie podpoří ČSFR při snaze o asociaci s ES. V prosinci 1991 byly dokončeny dohody o přidružení a byla podepsána Evropská dohoda o přidružení ČSFR, Maďarska a Polska k Evropskému společenství. Vzhledem k tomu, že dohodu takového rozsahu museli ratifikovat všechny členské státy a Evropský parlament, což představovalo dlouhý proces, byla zároveň uzavřena Prozatímní dohoda o obchodu a otázkách s obchodem souvisejících mezi ČSFR a ES a Evropským společenstvím uhlí a oceli. Tato dohoda zaručovala, že proces vytváření zóny volného obchodu nebude zpomalen. Rada ES Prozatímní dohodu schválila 28. prosince 1991 a v platnost vstoupila 1. března 1992. Prozatímní dohoda měla v průběhu 10 let vést k vytvoření zóny volného obchodu mezi ČSFR a ES. V roce 1992 situace směřovala k rozpadu ČSFR na dva samostatné státy. T tohoto důvodu byl zastaven proces ratifikace Asociační dohody s tím, že pokud se státy rozdělí, vzniknou nové dohody, které budou uzavřeny s každým nástupnickým státem zvlášť. Po rozpadu ČSFR, začala Česká republika roku 1993 jednat s ES o nové Asociační dohodě, která měla nahradit Asociační dohodu uzavřenou s ČSFR, která po rozpadu státu nevstoupila v platnost. Jednání o nových smlouvách začala v lednu 1993. Vzhledem k tomu, že navazovala na předchozí Asociační dohodu s ČSFR, byla dohoda o asociaci ČR k ES podepsána 4. října 1993 jako Evropská dohoda zakládající přidružení mezi ČR na jedné straně a ES a jejich členskými zeměmi na straně druhé. Dohoda vstoupila v platnost 1. února 1995.

Asociační dohoda deklarovala vytváření základu pro hospodářskou pomoc, finanční spolupráci a především liberalizaci volného obchodu. ČR podala přihlášku ke členství v EU v lednu 1996. K 1. lednu 1997 došlo k dalšímu snížení cel a ke zrušení množstevního omezení mezi ČR a Francií. Česká republika vstoupila do EU 1. května 2004. (Fajmon, 2012)

2.2.1 Obchodní vztahy

Pád komunismu v roce 1989 nastartoval velké hospodářské změny. Byla zahájena transformace centrální plánované ekonomiky na ekonomiku tržní. Postupně začínaly vznikat společnosti, které se zaměřovaly na import a export. Přesto z počátku 90. let, zahraniční obchod ČSFR bojoval s krizí, a to díky změně, jak jeho teritoriální, tak i komoditní struktury. Po rozpadu RVHP Česká republika ztratila veškerá odbytiště v socialistických zemích. Dalším problémem se stávala skrytá inflace, rostoucí zahraniční zadluženost a klesající průmyslová výroba. A proto ČSFR přeorientovala vývoz a dovoz do zemí s vyspělou tržní ekonomikou, především do zemí ES. To však způsobilo pokles vývozu a zvýšení dovozu ze západních zemí. Na rozdíl od let před rokem 1989, kdy komoditní strukturu ČSFR tvořily především stroje a zařízení, po roce 1989 tuto komoditní strukturu nahradily suroviny a vývoz strojů a zařízení se snížil.

Obchodní výměna mezi ČSFR a Francií v tomto období stále rostla. Rostly především dovozy České republiky z Francie, přesto se obchodní bilance ČSFR s Francií pohybovala v záporných číslech. (Ministerstvo zahraničních věcí, 2012)

V tabulce je uveden vývoj zahraničního obchodu mezi ČR a Francií v letech 1993 – 2004.

Tabulka 13: Vývoj zahraničního obchodu mezi ČR a Francií v letech 1993 – 2004

v mil. CZK	1993	1995	1997	1999	2000	2002	2004
Export	7 372	26 897	35 869	47 915	61 643	63 583	79 493
Import	11 491	15 074	20 744	35 550	45 085	58 463	83 046
Saldo	-4 119	-11 823	-15 125	-12 365	-16 558	-5 120	-3 553

Zdroj: ČSÚ (Statistická ročenka 2004), 2012

Zahraněční obchod mezi Českou republikou a Francií se při porovnání s jinými zeměmi EU od roku 1993 rozvíjel nejrychleji. Jak je patrné z tabulky, vývoz ČR do Francie v roce 1993 dosáhl výše 7,4 mld. CZK a dovoz z Francie 11,5 mld. CZK.

V roce 1995 vývoz vzrostl o trojnásobek oproti roku 1993. I z hlediska dovozu můžeme vypožorovat rostoucí tendenci. V roce 1989 Francie obsadila mezi nejvýznamnějšími obchodními partnery ČR čtrnácté místo, v roce 1995 obsadila již čtvrtou pozici. V letech 1997 a 1999 pokračoval rostoucí trend vzájemného obchodu.

Počátek nového tisíciletí velmi ovlivnily událostmi z 11. září 2001, což mělo za následek zpomalení francouzské ekonomiky i zbytku světa. Od roku 2002 začíná docházet ke snižování obchodní bilance mezi ČR a Francií, sice se stále pohybuje v záporných číslech, ale snížila se již o necelých 31%.

V roce 2004 vzájemný obchod ČR s Francií vzrostl téměř o 17% a Francie se stala pátým nejdůležitějším obchodním partnerem ČR. Hlavními komoditami dovážejícími se do ČR byly stroje a dopravní zařízení, automobily, telekomunikační zařízení, léčiva a farmaceutické výrobky. Naopak hlavními vývozními komodity ČR byly stroje, dopravní zařízení, automobily a elektrická zařízení. (Ministerstvo zahraničních věcí, 2012)

2.2.2 Pohyb kapitálu

Česká republika od roku 1993 získala přímé zahraniční investice v hodnotě 2,5 bilionu korun. Francie do ČR investovala přibližně 147 miliard CZK a umístila se tak na celkovém pátém místě po Nizozemsku, Německu, Rakousku a Lucembursku.

Česká republika v září roku 1990 uzavřela s Francií Dohodu o vzájemné podpoře a ochraně investic mezi ČSFR a Francií. Cílem této dohody bylo posílení hospodářské spolupráce mezi oběma státy a vytvoření příznivých podmínek pro československé investice ve Francii a francouzské investice v Československu.

Česká vláda v roce 1998 schválila zavedení tzv. investičních pobídek, které měly za úkol zvýšit konkurenceschopnost českého průmyslu. Investiční pobídky vešly v platnost v roce 2000 a jsou upraveny zákonem č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách. Ministerstvo průmyslu a obchodu k tomuto účelu zřídilo agenturu CzechInvest, která se zabývala zaváděním systému investičních pobídek.

Významnou francouzskou investicí v ČR je investice společnosti Schneider Electric, která spolupracovat s ČR v roce 1993. Tato společnost se zaměřovala na výrobu elektromechanických přístrojů.

Příliv investic do ČR vyvrcholil kolem roku 2000. Tento příliv investic souvisel s prodejem státních podniků v českých firmách a bankách. V roce 2001 hodnota investic činila 58 mld. CZK, avšak v roce 2002 přímé zahraniční investice výrazně klesly na 4,6 mld. CZK. Rok 2003 přinesl opět zvýšení přílivu přímých zahraničních investic. (BusinessInfo, 2012)

Tabulka 14: Příliv francouzských přímých zahraničních investic do ČR v letech 2001 až 2003

	2001		2002		2003	
	v mil. CZK	%	v mil. CZK	%	v mil. CZK	%
PZI (přímé zahraniční investice)	58 553,4	27,3	4 644,4	1,7	14 723,7	20,2

Zdroj: Česká národní banka, Český statistický úřad, 2012

Největší příliv francouzských přímých zahraničních investic Česká republika zaznamenala v roce 2001.

2.3 Vztahy České republiky a Francie po vstupu ČR do EU

Francie je tradiční a dlouhodobý obchodní partner České republiky. Se vstupem České republiky do Evropské unie se zásadním způsobem změnila nejen smluvní základna vzájemných obchodně-ekonomických vztahů, ale i obchodní výměna. Významného navýšení dosáhl především český vývoz do Francie.

Česká republika se stala součástí jednotného trhu EU. Zapojením do jednotného trhu EU dosáhla volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. V lednu roku 2006 podepsala Dohodu o zamezení dvojího zdanění. Další významnou dohodou, kterou Česká republika uzavřela, byla Dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic mezi ČSFR a Francií, platná od roku 1991.

V červnu roku 2008 Česká republika a Francie uzavřely Smlouvu o strategickém partnerství, která je zaměřena na dlouhodobé prohlubování vzájemných vztahů v oblastech obchodu, energetiky a životního prostředí, zahraniční i evropské politiky, obrany a bezpečnosti a v neposlední řadě oblastí kultury a vzdělání.

Obchodně-ekonomické oddělení francouzského velvyslanectví v Praze a českého velvyslanectví v Paříži, pro rok 2008 a 2009, tedy na období předsednictví obou zemí EU, připravily Česko-francouzský ekonomický rok. Česko-francouzský ekonomický

rok byl zaměřen na prezentační akce pořádající se, jak na území ČR, tak i na území Francie. Cílem bylo posílení partnerství podniků a zvýšení vzájemných investic. Obě země se zaměřily na účast na veletrzích v ČR i ve Francii. Jejich hlavním cílem bylo posílení hospodářských vztahů České republiky a Francie. Česko-francouzský ekonomický rok si stanovil tyto cíle: oživit oboustranné hospodářské a obchodní vztahy, vyřešit otázky týkající se ekonomické oblasti a vylepšit image ČR a Francie pomocí vzájemného poznání know-how. Hlavními aktéry Česko-francouzského roku byly Francouzské velvyslanectví v Praze, Česko-francouzská obchodní komora, instituce pro podporu obchodu a investic a podniky. Hlavními aktéry z české strany byly Velvyslanectví České republiky v Paříži, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR ve spolupráci s agenturami CzechInvest a CzechTrade, Ministerstvo zahraničních věcí, Francouzsko-česká obchodní komora a významné české společnosti. (Ministerstvo zahraničních věcí, 2012)

2.3.1 Obchodní vztahy

Francie je dlouhodobým obchodním partnerem České republiky. V roce 1989 se Francie umístila mezi nejdůležitějšími obchodními partnery ČR až v druhé desítce, zatímco v roce 2009 obsadila již čtvrtou pozici. Francie je obchodním partnerem ČR, se kterým se zahraniční vztahy rozvíjely od roku 1993 nejrychleji. (BusinessInfo, 2012)

Tabulka 15: Zahraniční obchod ČR a Francie v letech 2005 – 2010

	Export		Import		Obrat		Saldo
	v mil. CZK	Pořadí	v mil. CZK	Pořadí	v mil. CZK	Pořadí	v mil. CZK
2005	92 124	5.	83 410	7.	175 534	5.	8 713
2006	118 723	4.	100 293	6.	219 015	4.	18 430
2007	134 905	4.	110 012	7.	244 917	4.	24 893
2008	135 494	4.	98 389	7.	233 883	4.	37 104
2009	122 810	4.	76 783	7.	199 592	5.	46 027
2010	135 518	4.	79 103	8.	214 622	5.	56 415

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012

V roce 2005 zahraniční obchod České republiky s Francií poprvé dosáhl kladné obchodní bilance. Česká republika v tomto roce vyvážela nejvíce zboží do Velké Británie, Itálie, Rakouska a Polska. Z údajů v tabulce vyplývá, že Francie se v hodnocení největších odběratelů ČR v roce 2005 umístila na pátém místě. Hodnota českého vývozu dosáhla 92 mld. CZK a hodnota dovozu 83,4 mld. CZK.

V roce 2006 pozitivní vývoj vzájemné obchodní výměny pokračoval, Francie si polepšila o jednu příčku a stala se čtvrtým největším odběratelem českého zboží po Německu, Slovensku a Polsku.

Rok 2007 sebou přinesl další zvýšení hodnoty českého vývozu do Francie. Hodnota vývozu ČR dosáhla 134,9 mld. CZK a dovozu 110 mld. CZK, saldo obchodní bilance bylo opět kladné. Vzájemné hospodářské vztahy obou zemí podpořili předsedové vlád, Mirek Topolánek na straně jedné a na straně druhé François Fillon, svoji schůzkou týkající se energetiky a leteckého průmyslu. Vzájemný obchod České republiky a Francie v roce 2007 dosáhl obrátu 245 mld. CZK.

V roce 2008 došlo k zintenzivnění hospodářských vztahů mezi ČR a Francií, především díky Česko-francouzskému ekonomickému roku. Vývoz v roce 2008 oproti roku 2009 stoupl o 10,7%, zatímco dovoz poklesl o 0,3%. Francie se v roce 2008 po Německu, Číně, Rusku, Polsku, Slovensku a Itálii stala sedmým největším dodavatelem ČR.

Roku 2009 byl vzájemný zahraniční obchod ČR s Francií ovlivněn celosvětovou hospodářskou krizí. Oproti roku 2008 obrat vzájemného obchodu poklesl o 15%, vývoz klesl o 22% a dovoz o 9,4%. Česká republika dosáhla kladného obchodní bilance, které činilo 46 mld. CZK.

Výsledky za rok 2010 ukázaly rostoucí tendenci, hospodářská krize polevila a díky tomu došlo k růstu obchodní výměny.

V následující tabulce uvádím komoditní strukturu českého exportu do Francie a importu z Francie.

Tabulka 16: Komoditní struktura českého importu a exportu do Francie v roce 2010

v tis. CZK	Export	Import
0 - potraviny a živá zvířata	4 094 930	2 461 077
1 - nápoje a tabák	897 999	41 021
2 - surové materiály nepoživatelné s výjimkou paliv	862 050	1 737 582
3 - nerostná paliva, maziva a příbuzné materiály	349 957	316 019
4 - živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	39 708	756
5 - chemikálie a příbuzné výrobky jinde nespecifikované	16 665 058	3 570 947
6 - tržní výrobky tříděné podle materiálu	18 171 413	16 111 170
7 - stroje a dopravní prostředky	32 102 690	97 567 849
8 - různé průmyslové výrobky	5 800 447	13 449 737
9 - komodity a předměty obchodu jinde v třídění SITC nezatříděné	67	216 515
Celkem	78 984 321	135 472 674

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012

Z tabulky je patrné, že v komoditní struktuře vzájemného obchodu mezi ČR a Francií převládají stroje a dopravní prostředky.

Česká republika v roce 2010 do Francie vyvezla stroje a dopravní prostředky v hodnotě 32,1 mld. CZK, tržní výrobky tříděné podle materiálu v hodnotě 18,2 mld. CZK a chemikálie v hodnotě 16,7 mld. CZK.

V dovozu jednoznačně převládaly stroje a dopravní prostředky s hodnotou 97,6 mld. Kč a tržní výrobky tříděné dle materiálu s hodnotou 16,1 mld. Kč.

Mezi hlavní vývozní komodity ČR do Francie patří stroje a dopravní prostředky, tržní výrobky, průmyslové spotřební zboží, chemikálie a příbuzné výrobky, potraviny a zvířata. V opačném případě, v dovozu Francie do ČR, převažují kromě strojů a dopravních prostředků také elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, léčiva a farmaceutické výrobky.

Perspektivními obory českého exportu jsou odvětví náročná na lidskou práci a obory vyžadující technické znalosti. Důvodem je vysoká míra nezaměstnanosti Francie a s tím spojený nedostatek středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných technických pracovníků. Mladší generace dávají obvykle přednost jiným oborům před obory technickými.

Obory, ve kterých mají čeští exportéři šanci proniknout, jsou výroba, automobilový a kovoobráběcí průmysl, protože v těchto oborech Francie nemá dostatečné výrobní kapacity. Dalšími perspektivními obory francouzského průmyslu jsou letecký průmysl, energetika, informatika a biotechnologie. Zatímco textilní průmysl je pro ČR oborem neperspektivním, v tomto oboru je daleko větší konkurence v Asijských zemích, které mají daleko lepší výrobní podmínky. Velký potenciál pro české exportéry představuje oblast Lyonu a Toulouse. Lyon kvůli svému mimořádnému ekonomickému tahu celého regionu a skladbě průmyslu a Toulouse díky leteckému průmyslu.

Jedním z nejprestižnějších odvětví francouzské ekonomiky je letecký průmysl. Francie spolu s USA patří mezi největší exportéry leteckého průmyslu. I přes pokračující stagnaci francouzské ekonomiky, je letecký průmysl na dobré úrovni a je jedním z nejvýznamnějších francouzských odvětví. Letecký průmysl je velmi náročný na výrobu a náklady, proto výrobci hledají levnější a výhodnější nabídky. Velkou šanci zde mají noví dodavatelé, kteří jim mohou nabídnout alternativní řešení. Čeští výrobci mají ve Francii obecně velmi dobrou pověst a jsou považováni za důvěryhodné partnery, především kvůli kvalitě poskytovaných služeb. Česká republika, jako jediná země východní Evropy, vstoupila v roce 2008 do ESA (The European Space Agency). S ohledem na vztahy s Francií a jejím zaměřením na letecký a vesmírný průmysl, to byl velmi dobrý krok a pro ČR se tak otevřely další možnosti možné spolupráce. Obecně vzato, je letecký průmysl velmi koncentrovaný a pro dodavatele je dosti složité proniknout na francouzský trh.

K tradičním výrobním sektorům francouzské ekonomiky patří strojírenství, to zaznamenává stále rostoucí tendenci, především díky zahraniční poptávce. Velká poptávka je po zemědělských a obráběcích strojích. Naopak v úpadku se nachází průmyslové vybavení, a to z důvodu snížení výroby v automobilovém průmyslu. Francouzské podniky se zaměřují především na výrobu strojů, které mají vyšší přidanou hodnotu, ostatní stroje dováží. Důvodem jsou nižší výrobní náklady na výrobu v jiných zemích, než by byly ve Francii. Česká republika se může pochlubit velkou důvěryhodností ze strany Francie. Francouzi velmi oceňují českou spolehlivost a spolupráci. Česká firma, která se na francouzském trhu pohybuje již delší dobu a má zde vybudovanou tradici, je firma Zetor, která vyrábí zemědělské stroje. Čeští výrobci a dodavatelé mají velkou šanci uspět na francouzském trhu, jelikož Francouzi hledají stále nová řešení a možnosti. Česká republika má totiž výhodu levnější výroby, než je

tomu na francouzském území. Francouzi se nyní zaměřují na ekologické postupy, i tento sektor nabízí prostor pro české výrobce a dodavatele. (BusinessInfo, 2012)

Většina francouzských firem, které zajišťují průmyslové subdodávky, jsou ve většině případů malé a střední podniky, které jsou závislé na ekonomickém vývoji, a proto výrobci hledají dodavatele nejen z Francie. Tato poptávka po dodavatelích se týká především kovoobráběcího průmyslu. Čeští exportéři, se musí připravit na to, že tlak cenu české výroby bude velký, při připočtení nákladů na výrobu, cena není až tak výhodná a nachází se zde větší konkurence. (BusinessInfo, 2012)

Ve Francii působí několik českých firem, které distribuují české výrobky na území Francie. Nejznámější české firmy, které mají zastoupení na území Francie, jsou: firma IRISBUS, která zde má zastoupení značky KAROSA, dále pak se zde nachází pobočka české firmy LINET, která vyrábí nemocniční lůžka, pobočka královéhradecké firma RUBENA vyrábějící gumárenské produkty, firma SBMO INDUSTRIE, která vyrábí obráběcí stroje, své obchodní zastoupení zde má i ČESKÁ ZBROJOVKA a.s., velkoobchod TRANSEXIM, který nabízí předměty pro stolování, firma UNIPETROL vyrábějící chemické výrobky a mnoho dalších.

V České republice působí okolo tří stovek francouzských podniků. Mezi nejdůležitější patří: firmy Danone, Bongrain, působící v potravinářském průmyslu, společnosti Pechiney, Metaco a Schneider Electric zabývající se zpracováním kovů, firmy Lafarage, J. Lefévre, Imetal, St. - Gobain, Colas, Dumez-CTM a Vinci, které působí ve stavebnictví a firmy Ponclain Hydraulics, Leroy Sommer a Renault V.I. vyrábějící stroje a dopravní zařízení. Pro podporu pronikání francouzských firem na český trh byla zřízena v ČR pobočka francouzské agentury pro mezinárodní rozvoj podniků tzv. UBIFRANCE. Tato agentura působí nejen v ČR, ale i v dalších 28 zemích světa. Cílem UBIFRANCE je pomáhat francouzským společnostem při jejich pronikání na český trh a podporovat je při jejich obchodní činnosti. (BusinessInfo, 2012)

2.3.2 Pohyb kapitálu

Československá federativní republika roku 1990 uzavřela s Francií Dohodu o vzájemné podpoře a ochraně investic, po rozpadu ČSFR se Francie s Českou republikou dohodla na pokračování této dohody.

V České republice a ve Francii vstup zahraničního kapitálu prakticky není nijak omezen, a ani není podmíněn dalšími požadavky. Ve Francii, stejně jako v ČR, platí volný pohyb kapitálu.

V níže přiložené tabulce je podrobný vývoj přílivu přímých zahraničních investic do České republiky z Francie a odliv přímých zahraničních investic z České republiky do Francie.

Tabulka 17: Příliv přímých zahraničních investic z Francie do ČR a z ČR do Francie v letech 2009 – 2011

v mil. CZK	2009	2010	2011
PZI z Francie do ČR	10 671,3	9 981,6	7 375,4
PZI z ČR do Francie	178,2	115,3	440,9

Zdroj: Česká národní banka, 2012

V roce 2008 do České republiky směřovala přibližně jedna čtvrtina celkového objemu přímých francouzských investic. Nejvíce Francie investovala do Polska, kde se výše přímých zahraničních investic pohybovala okolo tří čtvrtin. (Ministerstvo zahraničních věcí, 2012)

Podle České národní banky objem francouzských přímých zahraničních investic v ČR dosáhl ke konci roku 2009 10,7 mld. Kč.

V roce 2010 příliv francouzských zahraničních investic začal postupně klesat. Oproti roku 2009 klesl o 6,5%. Příliv investic se týkal především výrobního průmyslu a farmaceutického sektoru.

V roce 2011 klesající trend přílivu přímých zahraničních investic pokračoval. V roce 2011 dosáhl příliv francouzských přímých zahraničních investic hodnoty 7,4 mld. Kč.

Naopak investice českých podnikatelských subjektů ve Francii jsou doposud velmi omezené. Z tabulky je patrné, že výraznější změna nastala až v roce 2011, kdy investice ČR ve Francii oproti roku 2010 vzrostly o 26%.

Největší investicí v České republice, je investice do závodu TPCA (Toyota Peugeot Citroën Automobile), do kterého společně investovaly společnosti PSA Peugeot – Citroën a Toyota. Závod funguje od roku 2005 a zaměřuje se na výrobu malých osobních automobilů. Od roku 2005 zde našlo práci téměř 3000 lidí, jen v roce 2008

vyrobili přes 300 tisíc vozů. Příchod tohoto investora, podle ekonomických odhadů pomohl k hospodářskému růstu České republiky.

Velmi významnou francouzskou investicí v ČR, je investice společnosti Schneider Electric v Písek, která v České republice působí již od roku 1993. Tato společnost v dnešní době zaměstnává okolo 600 pracovníků a od doby, kdy vstoupila na český trh, investovala přibližně 630 milionů Kč.

Dále mezi významné francouzské investory řadíme firmu Vinci, působící ve stavebnictví, společnost Veolia Water, která se zabývá vodovody a kanalizacemi, společnost Alstom, vyrábějící dopravní prostředky, firmu Danone, působící v potravinářství, společnost Suez, která vyrábí vodovody, společnost Colas, působící v silničním stavitelství a firmu Pechiney, která se zabývá produkcí hliníku. (BusinessInfo, 2012)

V níže přiložené tabulce jsou podrobně znázorněny francouzské přímé investice v ČR od roku 2006 do roku 2008.

Tabulka 18: Francouzské přímé investice v České republice

společnost	sektor	výše investice (v mil. EUR)	nově vytvořená pracovní místa	kraj	rok
ONTEX CZ	zdravotnický	12,72	560	Liberecký	2006
Knauf Insulation	plastikářský	96,95	150	Ústecký	2006
Faurecia Exhaust Systems	automobilový	21,2	410	Středočeský	2006
Faurecia Components	automobilový	23,8	1050	Jihočeský	2006
Faurecia Interiors Systems	automobilový	28	850	Středočeský	2006
Faurecia Automotive	automobilový	84,76	?	Jihočeský	2006
s.n.o.p. cz	automobilový	21,8	600	Jihomoravský	2004
JTEKT Automotive	automobilový	24,12	560	Plzeňsky	2002
Sladovny SOUFFLET	potravinářský	8,08	120	Jihomoravský	2007
Alcan Packaging	plastikářský	2,8	54	Královéhradecký	2004
Electropoli-Galvia	strojírenský	4,27	312	Pardubický	2004
Lachant Spring	strojírenský	?	22	Středočeský	2008

Iveco- Iris bus	automobilový	42,6	2400	Pardubický	2005
Lisi Automotive Form	automobilový	7,4	180	Jihomoravský	2008
Latecoere- Letov	letecký	17,2	580	Středočeský	2005
MetalProgres	automobilový	?	270	Jihočeský	2001
Agroetanol TTD	chemický	45	?	Středočeský	2006
Valeo Autoklimatizace	automobilový	76	1100	Středočeský	2001
Valeo Výměníky tepla	automobilový	28	640	Středočeský	2000
Mecaplast	plastikářský	14	380	Středočeský	2000
St Gobain-Vertex	stavební	32	194	Pardubický	1999

Zdroj: CzechInvest, 2012

Z uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce firem se zahraničním kapitálem se nachází ve Středočeském kraji a nejvíce se zabývají automobilovým průmyslem.

Česká republika nabízí českým i zahraničním investorům finanční podporu investic. Tato podpora se zaměřuje na oblasti podnikání a je financována z fondů Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky.

Investiční pobídky jsou upraveny zákonem č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a jsou určeny pouze pro obory zpracovatelského průmyslu. Slouží jako veřejná podpora, a proto podléhají nařízení vlády. Míru veřejné podpory stanovuje Ministerstvo průmyslu a obchodu, ta se vypočítá z hodnoty investičních nákladů zadavatele. Investiční pobídky a s nimi veřejná podpora udělovaná formou investičních pobídek se tak plně shoduje s příslušnými předpisy Evropské unie.

Spolu s investičními pobídkami byly přijaty dva programy, a to program podpory subdodavatelů, který přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti českých dodavatelů mezi investory a program podpory rozvoje průmyslových zón, jehož cílem je podporovat a pomáhat obcím při přípravách území pro investory, kteří získali nárok investiční pobídky. (Ministerstvo financí České republiky, 2012)

Pokud investor splní podmínky dané zákonem, Česká republika může poskytnout tyto investiční pobídky: úplnou nebo částečnou slevu na dani z příjmů právnických osob, hmotnou podporu vytváření nových pracovních míst, hmotnou podporu rekvalifikace a školení zaměstnanců a převod pozemků ve vlastnictví státu za zvýhodněnou cenu. (Ministerstvo financí České republiky, 2012)

V níže uvedené tabulce, jsou uvedeny údaje o výši investic a počtu nově vytvořených pracovních míst Francií v České republice. Tyto údaje jsem čerpala z investičních záměrů podaných agentuře CzechInvest při zahájení realizace projektu v ČR

Tabulka 19: Přislíbené investiční pobídky v letech 1998 – 2012

Společnost	Sektor	Investice mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa	Strop veřejné podpory v mil. CZK	Rok
Lucas Varity s.r.o.	výroba dopravních prostředků	1 304,38	265	-	1999
Celestica Kladno, s.r.o.	elektronický + elektrotechnický	310,71	700	-	1999
Danone a.s.	potravinářský	1 086,00	0	-	2000
VALEO VÝMĚNÍKY TEPLA s.r.o.	výroba dopravních prostředků	722,20	397	334,20	2001
METAL PROGRES Strakonice spol. s r.o.	výroba dopravních prostředků	1 914,10	402	739,05	2001
VALEO AUTOKLIMATIZACE s.r.o.	výroba dopravních prostředků	1 913,00	877	694,00	2001
MATTHEY s.r.o.	výroba dopravních prostředků	494,10	100	240,54	2005
ONTEX CZ s.r.o.	ostatní	201,20	38	96,58	2006
Knauf Insulation, spol. s r.o.	gumárenský + plastikářský	2 944,00	150	1 074,69	2006
Faurecia Exhaust Systems s.r.o.	výroba dopravních prostředků	220,00	100	110,00	2006
Faurecia Components Písek, s.r.o.	výroba dopravních prostředků	1 525,24	670	650,54	2006
Arjowiggins Czech Republic koncernový podnik s.r.o.	ostatní	257,82	130	92,82	2007
s.n.o.p. cz a.s.	výroba dopravních prostředků	220,00	150	88,00	2007
JTEKT Automotive Czech Plzen s.r.o.	výroba dopravních prostředků	375,80	130	135,28	2008
SLADOVNY SOUFFLET ČR, a.s.	potravinářský	420,00	0	126,00	2008
ALCAN PACKAGING SKŘIVANY s.r.o.	gumárenský + plastikářský	372,00	104	111,60	2008
ELECTROPOLI-GALVIA, s.r.o.	strojírenský	123,94	53	37,18	2008
Iveco Czech Republic, a.s.	výroba dopravních prostředků	160,60	450	59,70	2008

LISI AUTOMOTIVE FORM a.s.	výroba dopravních prostředků	214,72	0	52,56	2008
SLADOVNY SOUFFLET ČR, a.s.	potravinářský	210,00	0	63,00	2008
ArvinMeritor LVS Liberec a.s.	výroba dopravních prostředků	106,10	125	42,44	2009
ONTEX CZ s.r.o.	ostatní	545,00	52	163,50	2011

Zdroj: CzechInvest 2012

Z tabulky je patrné, kolik zahraničního kapitálu přišlo v letech 1999 – 2011 do České republiky z Francie a jaká byla celková poskytnutá hodnota veřejné podpory.

Díky systému investičních pobídek, programu podpory subdodavatelů a podpory průmyslových zón, došlo k výraznému zlepšení investičního prostředí ČR a přílivu investic. Zvýšila se konkurenční schopnost ČR v oblasti přílivu zahraničních investic vůči ekonomikám dalších evropských států. Celý systém investičních pobídek má výrazný vliv na hospodářství ČR.

Přímé zahraniční investice mají na českou ekonomiku velmi dobrý vliv. V první řadě, jsou významným zdrojem tvorby pracovních míst, a to nejen u příchodících investorů, ale také u českých firem, které od nich získávají dodavatelské zakázky. Z průzkumu agentury CzechInvest vyplynulo, že zahraniční investice mají jednoznačně pozitivní vliv na růst produktivity práce v České republice. Podniky vlastněné zahraničním kapitálem dosahují ve většině případů vyšší produktivity práce, než domácí firmy. Zahraniční kapitál navíc sebou přináší know-how, které umožňuje efektivnější fungování podniku. (CzechInvest, 2012)

2.3.3 Nástroje podpory mezinárodních ekonomických vztahů

Mezi nástroje podporující ekonomické vztahy mezi Českou republikou a Francií řadíme veletrhy a s nimi spojené účasti zemí na veletrzích. Na veletrzích firmy představují své výrobky a služby, zvyšují jejich povědomost, snaží se navázat nové kontakty a upevnit si pozici na trhu.

V níže přiložené tabulce je program plánovaných oficiálních účastí České republiky na veletrzích konaných ve Francii v roce 2012.

Tabulka 20: Program plánovaných oficiálních účastí České republiky na veletrzích ve Francii

Název veletrhu	Místo konání	Datum konání	Iniciátor	
MAISON ET OBJET	Paříž	20. - 24. 1. 2012	Czech Selection - Design and Export, a.s.	Designérský mezinárodní veletrh
EUROSATORY	Paříž	11. - 15. 6. 2012	Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu (AOBP)	Mezinárodní veletrh obranné techniky
POLLUTEC	Lyon	27. - 30. 11. 2012	ČAOH - Česká asociace hospodářství, Asociace pro vodu	Mezinárodní veletrh odpadového hospodářství

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012

Ministerstvo průmyslu a obchodu podporuje proexportní politiku státu tím, že podporuje české vystavovatele. Podpora je jak finančního rázu, tak i pomocného. Pomáhá jim se na veletrhy připravit a popřípadě se na nich prosadit.

Název veletrhu	Místo konání	Datum konání	Iniciátor	
Eclat de Mode	Paříž	20. - 23. 1. 2012	Svaz výrobců skla a bižuterie	móda, šperky, doplňky
Eclat de Mode	Paříž	30. 6. - 3. 7. 2012	Svaz výrobců skla a bižuterie	móda, šperky, doplňky
MIDEST	Paříž	6. - 9. 11. 2012	Svaz sléváren ČR	zpracovatelský průmysl

Hospodářská komora ČR, 2012

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem přiblížila vzájemný obchod a pohyb přímých zahraničních investic mezi Českou republikou a Francií od roku 1989 až do současnosti.

Od 80. let vzájemné vztahy České republiky a Francie prošly značným vývojem. Z počátku 80. let byla Francie okrajovým obchodním partnerem České republiky, neboť většina obchodu byla před rokem 1989 realizována se zeměmi RVHP. Po rozpadu RVHP se Česká republika zaměřila na obchod s Evropským hospodářským společenstvím. Po roce 1989 zaznamenaly vzájemné ekonomické vztahy České republiky a Francie obrovský nárůst obchodovaného zboží a přímých zahraničních investic. Rostly především dovozy francouzského zboží a přímých zahraničních investic do České republiky, růst českého dovozu do Francie byl pomalejší. V tomto období začaly postupně přicházet do České republiky francouzské společnosti a zakládaly tu své pobočky. V 90. letech také začaly probíhat jednání o vstupu České republiky do Evropské unie.

Během sledovaného období se změnil nejen objem obchodovaného zboží a přímých zahraničních investic, ale také struktura obchodovaného zboží. Na rozdíl od let před rokem 1989, kdy komoditní strukturu tvořily především střešní a zřízení, po roce 1989 tuto komoditní strukturu nahradily suroviny a vývoz strojů a zařízení se snížil.

Po vstupu České republiky do Evropské unie se vzájemná výměna obchodu a přímých zahraničních investic velmi zjednodušila. Česká republika se stala součástí jednotného trhu Evropské unie. Zapojením do jednotného trhu Evropské unie dosáhla volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. V roce 2005 zahraniční obchod České republiky s Francií poprvé dosáhl kladné obchodní bilance.

Mezi současné vývozní komodity České republiky do Francie řadíme stroje a dopravní prostředky, tržní výrobky, průmyslové spotřební zboží, chemikálie a příbuzné výrobky, potraviny a zvířata. V opačném případě, v dovozu Francie do České republiky, převažují kromě strojů a dopravních prostředků také elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, léčiva a farmaceutické výrobky.

Francie od roku 1993 investovala do České republiky přímé zahraniční investice v hodnotě přibližně 147 miliard korun. Naopak investice českých podnikatelských subjektů ve Francii jsou doposud velmi omezené.

Obchodní výměna a vzájemné investice mezi Českou republikou a Francií se i v budoucnu budou dále posilovat. Klíčovými faktory jsou atraktivita českého hospodářství a dobré výsledky českých podniků na mezinárodní úrovni.

Při vypracování své bakalářské práce jsem převážně čerpala z dat Českého statistického úřadu, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva zahraničních věcí, České národní banky a portálu BusinessInfo.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj teritoriální struktury zahraničního obchodu (v %)	8
Tabulka 2: Největší vývozci a dovozci zboží v roce 2010	16
Tabulka 3: Dovoz a vývoz přímých zahraničních investic podle regionů.....	20
Tabulka 4: Základní makroekonomické ukazatele České republiky	23
Tabulka 5: Zahraniční obchod České republiky v letech 2006 až 2010.....	24
Tabulka 6: Komoditní struktura zahraničního obchodu ČR v roce 2010.....	24
Tabulka 7: Přímé zahraniční investice České republiky v letech 2006 – 2010	25
Tabulka 8: Základní makroekonomické ukazatele Francie v letech 2006 až 2011	26
Tabulka 9: Zahraniční obchod Francie v letech 2006 – 2010.....	27
Tabulka 10: Komoditní struktura zahraničního obchodu Francie v roce 2010	28
Tabulka 11: Teritoriální struktura zahraničního obchodu Francie v roce 2010	29
Tabulka 12: Přímé zahraniční investice Francie v letech 2006 – 2010	30
Tabulka 13: Vývoj zahraničního obchodu mezi ČR a Francií v letech 1993 – 2004.....	32
Tabulka 14: Příliv francouzských přímých zahraničních investic do ČR v letech 2001 až 2003	34
Tabulka 15: Zahraniční obchod ČR a Francie v letech 2005 – 2010	35
Tabulka 16: Komoditní struktura českého importu a exportu do Francie v roce 2010 ..	37
Tabulka 17: Příliv přímých zahraničních investic z Francie do ČR a z ČR do Francie v letech 2009 – 2011	40
Tabulka 18: Francouzské přímé investice v České republice.....	41
Tabulka 19: Přislíbené investiční pobídky v letech 1998 – 2012.....	43
Tabulka 20: Program plánovaných oficiálních účastí České republiky na veletrzích ve Francii	45

Seznam zkratk

AFII	Francouzská agentura zaměřující se na investice
CZK	Česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DATAR	Francouzský výbor pro plánování a rozvoj území
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EUR	Euro
GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu
HDP	Hrubý domácí produkt
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
IMF	Mezinárodní měnový fond
INSEE	Francouzský statistický úřad
KLDR	Korejská lidově demokratická republika
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podniky
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OEEC	Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci
OSN	Organizace spojených národů
PHARE	Polsko – Maďarská podpora na restrukturalizaci hospodářství
PZI	Přímé zahraniční investice
RVHP	Rada vzájemné hospodářské pomoci
UNCTAD	Konference Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji
UNECE	Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů

USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar

Seznam použité literatury

CIHELKOVÁ, E. a kol. Světová ekonomika. Základní rysy a tendence vývoje. Praha: Vysoká škola Ekonomická v Praze, 2004. ISBN 80-245-0687-4

ČERNOHLÁVKOVÁ, E., PLCHOVÁ, B. Zahraniční obchod. Praha: Bankovní institut, 2005. ISBN 80-7265-074-2

KUBIŠTA, V. a kol. Mezinárodní ekonomické vztahy. Plzeň: HZ Editio, 1999. ISBN 8086009-29-7

KUBIŠTA, V. a kol. Mezinárodní ekonomické vztahy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-7380-191-5

KUNEŠOVÁ, H., JARÝ, Č., MARTINČÍK, D. Světová ekonomika pro distanční studium. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2005. ISBN 80-7043-372-8

KUNEŠOVÁ, H., CIHELKOVÁ, E. a kol. Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-455-4

SVATOŠ, M. a kol. Zahraniční obchod. Teorie a praxe. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2708-0

Banque de France. [online] Paris, [cit 15.4.2012], Dostupné z: <http://www.banque-france.fr/en/economics-statistics/banking-and-financial-activity/international-banking-activity.html>

BusinessInfo. [online] [cit 22.3.2012], Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zahranicni-obchod-zeme/6/1000421/#sec1>

Celní správa České republiky. [online] Praha, [cit 16.4.2012], Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/sazebni-zarazeni-zbozi/spolecny-celni-sazebnik-es/Stranky/default.aspx>

Czech. [online] Ministerstvo zahraničních věcí. Praha, [cit 17.4.2012], Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Historie-zahranicniho-obchodu>

CzechInvest. [online] [cit 22.4.2012], Dostupné z:
<http://www.czechinvest.org/programy-podpory>

Česká národní banka. [online] Praha, [cit 19.4.2012], Dostupné z:
http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/index.html

Český statistický úřad. [online] [cit 17.4.2012], Dostupné z:
<http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/0001-11-2010-1100>

FAJMON, Hynek. *Cesta České republiky do Evropské unie.* [online] Centrum pro studium demokracie a kultury, [cit 17.4.2012], Dostupné z:
http://www.ods.cz/eu/download/docs/cesta_CR_do_EU.pdf

Hospodářská komora České republiky. [online] Praha, [cit 26.4.2012], Dostupné z:
<http://www.komora.cz/podpora-exportu-a-zahranicni-vztahy/veletrhy-a-vystavy-v-zahranici/informace-o-projektu-1/veletrhy-2012/veletrhy-2012.aspx>

Institut national de la statistique et des études économiques. [online] [cit 13.4.2012], Dostupné z: <http://www.insee.fr/en/themes/theme.asp?theme=12>

Jednotný trh Evropské unie. [online] České vysoké učení technické v Praze. Praha, [cit 30.4.2012], Dostupné z: <http://eko.fsv.cvut.cz/jednotnytrheu/>

Ministerstvo financí České republiky. [online] Praha, [cit 23.4.2012], Dostupné z:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html

Ministerstvo průmyslu a obchodu. [online] Praha, [cit 16.4.2012], Dostupné z:
<http://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/statistika-zahr-obchod/>

Ministerstvo zahraničních věcí. [online] Praha, [cit 21.4.2012], Dostupné z:
http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/francie/ekonomika/index.html

Klíčová slova

mezinárodní ekonomické vztahy, mezinárodní obchod, přímé zahraniční investice

Abstrakt

Tématem mé bakalářské práce jsou Ekonomické vztahy České republiky a Francie. Cílem mé práce je charakterizovat a zhodnotit obchodní a kapitálové vztahy mezi Českou republikou a Francií.

Svou práci jsem rozdělila na dvě části. V první části jsem charakterizovala mezinárodní obchod a mezinárodní pohyb kapitálu. V druhé části své práce jsem se zaměřila na ekonomickou charakteristiku České republiky a Francie a na vývoj jejich obchodních a kapitálových vztahů od roku 1989 až do současnosti.

Na základě zjištění jsem došla k závěru, že Francie patří mezi největší obchodní partnery České republiky a že se vzájemné obchodní vztahy a vzájemné investice budou i v budoucnosti dále posilovat.

Key words

international economic relations, international trade, foreign direct investment

Abstract

The topic of my thesis is Economic Relations between the Czech Republic and France. The aim of my thesis is to characterize and evaluate the trade and capital relations between the Czech Republic and France.

I divided my thesis into two parts. In the first part, I characterized the international trade and international capital movements. In the second part, I focused on the economic characteristics of the Czech Republic and France, and the development of trade and capital relations from 1989 to the present.

Based on the findings I came to the conclusion that France is one of the largest trading partners of the Czech Republic and the mutual trade and investment relations will strengthen in the future.